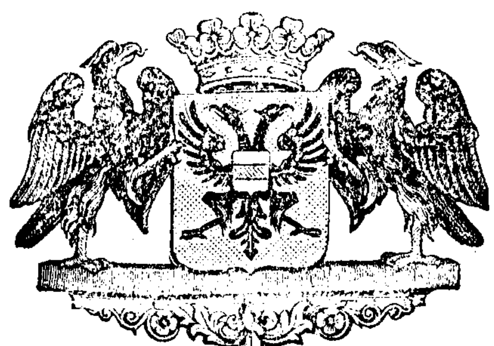
Jaargang 104. Vrijdag, 29 Augustus 1845. No. 69.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 5den September 1845, des voormiddags te elf uren in een der appartementen van het Provinciehuis te Groningen, zal, door den STAATSRAAD, GOUVERNEUR van de Provincie Groningen, of, bij deszelfs afwezigheid, door een' der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in DEZE PROVINCIE, onder nadere approbatie, worden aanbesteed:

1 *Het leveren van 223 cub. ellen grind, op den grooten weg der* 2de *Klasse no.* 1, *van* Groningen *naar* Ulrum, *en wel bepaald tusschen de Hoogebrug en de Klapbrug te* Bedum, *alsmede op het gedeelte weg van* Onderdendam *naar de* Fraamklap.

2. *Het onderhouden van de Dijkgaten en Veerdammen van het veer de Wierum, de Wierumerschouw genaamd, met de Veerpont, Sloep en verder toebehooren, van den* 1*sten Julij* 1845 *tot en met ultimo Junij* 1848.

3. *Het gedeeltelijk beheijen der Oevers van het Boven-Reitdiep en eenige verdere werken.*

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij Inschrijving en Opbod.

De Bestekken, waarnaar de bovengemelde Aanbestedingen zullen plaats hebben, zullen, boven en behalve in het Provinciehuis te Groningen, ter lezing liggen: te Groningen in den Doelen, bij de kasteleins VAN DER LAAN, erven EEKHOFF, wedw. BONTEKOE en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts in de Oude Munster; in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VISSER, in de Zon; bij den kastelein RASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort, en bij den kastelein VAN WARTUM, in de Altena; te Zoutkamp, bij den kastelein DE VRIES; te Warffhuizen, bij de wedw. ELINGA; te Winsum, bij den kastelein WIERSEMA; te Onderdendam, in het Gemeentehuis en in het Zijlvesterhuis; te Bedum, bij den kastelein J. J. WEG; te Appingedam, bij de kasteleins HOEKSTRA, WIERSUM en HOUWING; te Delfzijl, bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, B. ROELFSEMA, ROMELING en de wedw. WEITS; te Martenshoek, bij den kastelein MEURS; te Zuidbroek, bij den kastelein MONKHORST; te Winschoten, bij den kastelein WISSEMAN; te Nieuwe Schans, bij den kastelein SMIT; te Grijpskerk, bij den kastelein DE BOER, en te Zuidhorn, bij de wedw. OSSENTJUK.

De aanwijzing in *loco* zal plaats hebben den vierden dag vóór de Aanbesteding; — zullende voorts bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, en bij den Ingenieur VAN ESSEN, te Groningen, nadere informatiën te bekomen zijn.

GRONINGEN,
23 Augustus 1845.

De Staatsraad, Gouverneur voorn.:
Bij deszelfs afwezen,
Het Lid der Gedeputeerde Staten:
G. J. KEISER.

RUSLAND.

VAN DE GRENZEN, 12 Augustus.

De Russische regering, die alle krachten te werk stelt, om in de voormalige Poolsche provinciën het Russisch-Grieksche geloof algemeen in te voeren, had ook naar een dorp bij Kowno in Litthauen verscheidene priesters gezonden, om op de angstige gemoederen hunnen invloed uit te oefenen, en tevens eene afdeeling krijgsvolk van 40 man met eenen officier. De boeren dier plaats hebben echter de geestelijken op eene wandeling in het bosch vermoord en de schuur, waarin de militairen gelegerd waren, in brand gestoken; de boeren, die in het rond stonden, wierpen de naar buiten stormende soldaten met hooivorken terug in den vuurgloed, totdat zelfs de laatste in de vlammen zijnen dood vond. Thans is eene commissie van onderzoek op de plaats verschenen, de straf der schuldigen zal niet minder schrikkelijk wezen, dan hunne misdaad was. Tot welke gruwelen kan niet gedwongen godsdienstig geloof en ontvonkte dweepzucht voeren!

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

BERLIJN, 21 Augustus.

De tweede algemeene vergadering van de Duitsche matigheids-genootschappen heeft van den 16den tot den 20sten alhier plaats gehad. Ruim honderd afgevaardigden van buitenlandsche genootschappen waren tegenwoordig, waaronder ook Zweedsche en Hollandsche. De Engelschen, welke gemeld hadden te zullen komen, waren niet verschenen. Behalve deze afgevaardigden, was een groot aantal leden aanwezig en ruim 500 personen, meest uit de burgerklassen, woonden de vergadering bij.

LEIPZIG, 21 Augustus.

Aanstaanden Zaturdag zullen al de lessen aan de hoogeschool gestaakt worden, en de studenten zullen bevolen worden de stad te verlaten. Er hebben eenige inhechtenisnemingen plaats gehad, ter zake van beleediging aan de jagers van het garnizoen. Heden heeft men het 8ste slagtoffer van het schieten der troepen op den 12den begraven; daarenboven is gisteren nog een gekwetste overleden, waardoor het getal slagtoffers tot 9 is gestegen.

FRANKFORT, 23 Augustus.

Den 15den en den 16den Aug. werd in Breslau eene Synode van de afgevaardigden der Silesische Duitsch-Catholijke gemeenten gehouden. Het hoofddoel was de vaststelling van het inwendige reglement der gemeenten. Dit doel werd volkomen bereikt. Als algemeen beginsel werd aangenomen, dat in alles de gemeente de bron en het doel van iedere verordening is. Boven de provinciale synoden staat het algemeen concilium.

— De Koning van Pruissen heeft bij dekreet van den 23sten Julij, hetwelk thans is afgekondigd, den van de gemeenschap der Evangelische landskerk zijner staten zich gescheiden houdende Lutherschen toegestaan, zich tot bijzondere kerkgemeenten te vereenigen, en een genootschap dezer gemeenten, onder een' gemeenschappelijk, niet aan het kerkelijk reglement der Evangelische landskerk onderworpen bestuur, te vestigen.

— Den 18den werden in Leipzig verscheidene gevangennemingen bewerkstelligd. De redenaars, die bij de aldaar plaats gehad hebbende (thans, gelijk wij reeds vermeld hebben, verbodene) volksvergaderingen het woord voerden, werden op het raadhuis ontboden, en werd hun nadrukkelijk ingescherpt, zich voortaan, bij dergelijke gelegenheden, wel te onthouden van als sprekers daarbij op te treden. De door de lands regering ingestelde commissie van onderzoek is in Leipzig aangekomen. Verscheidene der in den avond van den 12den Augustus gekwetste personen zijn sedert aan de gevolgen overleden.

— Men schrijft uit Petersburg, van den 10den Augustus l.l.: De hitte is in de laatste tijden in de omstreken van Sympheropel in eenen ondragelijken graad toegenomen, en door het gebrek aan regen zijn onze kanalen en rivieren opgedroogd. Alles op het veld verschroeit. De Christenen en de Muzelmannen zullen processie's houden (iets, hetwelk de *Koran* slechts veroorlooft in de benardste omstandigheden), om den hemel om regen te smeeken.

HAMBURG, 25 Augustus.

De *Silezische Courant* behelst het volgende, onder dagteekening uit Posen van den 17den Augustus: „Het volgende verhaal is aan eene zeer geloofwaardige correspondentie uit Praag ontleend. Bij Praag is eene groote aflaat verkondigd, om zoo veel mogelijk het gif der nieuwe leer te keer te gaan, tot welk oogmerk dan ook tevens geestelijke boeken deels verkocht, deels uitgedeeld worden; zij worden door de geestelijkheid zelve uitgegeven, nadat zij doorzien en gestempeld zijn. Om nu dit stempelen met meer gemak te kunnen doen, werden de boekjes, welker inhoud volgens den titel bekend was, door dienstvaardige medehelpers half opengesneden, ten einde den kerkvaderen de moeite van het opensnijden te besparen en hen in staat te stellen den titel te lezen en zich van de echtheid des boeks te overtuigen. Op deze wijs zijn 40,000 stuks echt vrome boeken gestempeld en rondgedeeld; maar ziet, nu vindt het zich, dat in ieder zoodanig boekje, midden tusschen de (waarschijnlijk niet opengesneden) bladen, *Ronge's toeroep* ligt. Terstond zijn naar alle kanten lieden uitgezonden, om de gevaarlijke boekjes weder op te halen, maar te naauwernood kan men een vierde deel weder meester worden en in 30,000 exemplaren wandelt *Ronge's toeroep* door het Bohemer land."

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 23 Augustus.

De luchtreiziger *Green* is bijna het slagtoffer zijner onvermoeide ondernemingszucht geworden. Woensdag avond te elf uren steeg hij, ten aanzien van duizenden, andermaal, in de tuinen van Vauxhall alhier, met zijnen grooten ballon op, en stak, na eene beduidende hoogte bereikt te hebben, de daaraan gehechte fraaije vuurwerken af, hetwelk een verrukkend schouwspel verschafte. Het weder was toen kalm, en scheen hem een' aangenamen togt te voorspellen, doch van lieverlede werd het meer onstuimig, zoodat hij, ter hoogte van Gravesend gekomen, de gas uitliet en den grond trachtte te bereiken, maar nog eenige mijlen ver door den wind werd voortgesleurd. Eindelijk geraakte hij in het netwerk verward, en had veel moeite dit met zijn mes door te snijden, om zich zoodoende het leven te redden. Terwijl de ballon en het schuitje nu door den wind verder oostwaarts werden voortgestuwd, poogde de heer *Green*, zonder iemand op zijnen weg te ontmoeten, of een enkel huis geopend te vinden, Gravesend te bereiken, waar hij, te half zeven in den morgen, zeer vermoeid aankwam. Later op dien dag is de ballon, geheel in stukken gescheurd, op een' vrij grooten afstand van genoemde plaats, door een' schaapherder uit het water gehaald.

— Uit Sunderland schrijft men, dat in de afgeloopene week aldaar veel onweder heeft geheerscht; de rivier was zeer gestegen. Het koren in de omstreken had eenigzins geleden; doch de aardappelen stonden zeer gunstig. Maandag had er een zware storm gewoed, welke eerst Woensdag was gaan liggen; gelukkig was aan de schepen op de kust geene schade overkomen.

— Van New-Castle op de Tyne wordt, dd. 21sten dezer, het volgende gemeld: Heden in den namiddag werd ons distrikt in verslagenheid gedompeld door de tijding van een vreesselijk ongeluk, hetwelk in de steenkolengroeve van Jarrow, aan den oever der Tyne, heeft plaats gegrepen. Te vier uren namelijk heeft in het benedengedeelte der groeve eene ontploffing van onderaardsch vuur plaats gehad. De uitwerkselen zijn ontzettend geweest.

Op het oogenblik der ontploffing bevonden zich in de mijn nagenoeg 100 werklieden. Aan de helft van dit getal, die zich nabij de monding bevonden, is het gelukt, onverlet te ontkomen; maar in het beneden-gedeelte bevonden er zich 35, wier dood oogenblikkelijk moet geweest zijn, en er zullen nog dagen moeten verloopen, alvorens men hunne lijken zal kunnen uitdelven: 14 werklieden bevonden zich in een ander gedeelte der groeve, alwaar de dood hen insgelijks moet getroffen hebben: 3 lijken dezer laatstgemelden zijn opgedolven. De pogingen, welke men heeft aangewend, om in de groeve af te dalen, zijn vruchteloos geweest. Bij deze pogingen is een werkman omgekomen, die het getal der slagtoffers tot op 50 brengt.

Een ander ongeluk, van gelijken aard, heeft j.l. Maandag plaats gehad in de kolengroeve der heeren *Jagstaff en Skidmore*, te Tiridale, nabij Dudley. De slagtoffers dier ontploffing zijn gelukkigerwijze minder in getal; maar 20 arbeiders zijn schromelijk gebrand en 4 hunner zijn aan de gevolgen daarvan bezweken. Drie paarden, die in de mijn gebezigd werden, zijn door de uitbarsting gedood.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Augustus.

Het ministerie schijnt voornemens, de kamer der gedeputeerden vóór het begin der aanstaande zitting te ontbinden, en deze verwachting schijnt de omstandigheid te bevestigen, dat verscheidene leden van die kamer tot de waardigheid van pairs bevorderd zijn.

— Tusschen Frankrijk en Pruissen is een traktaat gesloten, om aan elkander wederzijds de misdadigers uit te leveren.

— Nog nimmer is, volgens het zeggen der handeldrijvenden, de aardappelmarkt te Parijs zoo overvloedig voorzien geweest als heden. De Fransche bodem schijnt het ware vaderland te zijn van den aardappel, die telken jare nog in goede hoedanigheid toeneemt en volkomener wordt. De maat, waarvoor men in vorige jaren nog 30 of 40 c. betaalde, wordt op dit oogenblik voor 10 c. verkocht.

— De gemeenteraad van Rouaan is den 20sten 's avonds bijeengeroepen, en heeft alstoen, onder voorzitterschap van den maire, beraadslaagd over eene te verleenen ondersteuning aan de ongelukkigen, welke bij de ramp van Monville en Malaunay zooveel nadeel geleden hebben; met algemeene stemmen is ten dien einde eene som van 10,000 fr. toegekend. Ook heeft de gemeenteraad van Hâvre eene som van 10,000 fr. bestemd tot leniging van den droevigen toestand der slagtoffers. Men berekent, dat een aantal van 200 familiën haar aandeel aan die ramp heeft en ten prooi is aan gebrek of volslagen ondergang.

— Bij Rouaan is in eene fabrijk op nieuw een deerlijk, schoon minder uitgestrekt ongeluk gebeurd. De heer *Dumesnil*, zeepzieder in de gemeente Sotteville, eene nieuwe wijze van werken willende invoeren, nam daartoe met zijne stoommachine eene proeve, toen het werktuig met eenen geweldigen slag vaneen sprong. Een deel der fabrijk werd weggeslagen en de stukken wijd en zijd verstrooid, doch gelukkiglijk door het rondvliegend puin niemand gekwetst. Minder gelukkig zijn twee tot de fabrijk zelve behoorende personen geweest; de heer *Dumesnil*, die de proef deed en door de uitbersting nedergeworpen werd, is met een gebroken lid en ook overigens zwaar gewond opgenomen, en zijn schoonbroeder en meesterknecht *Damiens* is nog zwaarder gekwetst, zoodat men aan zijne redding wanhoopt. In eene andere fabrijk, of liever eene vereeniging van fabrijken, door hetzelfde stoomwerktuig bewogen, en te St. Hilaire gelegen, heeft een felle brand al de werkplaatsen in de asch gelegd.

— Zoo men aan bijzondere opgaven geloof kan hechten, moet het Fransche leger in Algerië gaandeweg zoodanig zijn aangegroeid, dat het thans 94,000 man voetvolk en 20,000 man ruiterij telt; te zamen 114,000 man. In weerwil van dit zeer aanzienlijk bedrag, vinden de Fransche bevelhebbers zich steeds verpligt, de meeste waakzaamheid te betoonen, en is men nog telkens genoodzaakt geweld te gebruiken, om afzonderlijke woelingen te beteugelen.

— Eene telegrafische dépêche, gisteren te Parijs ontvangen, berigt, dat een hevige brand den vorigen avond te zes uren te Bordeaux, in de straat Borie, bij den heer *Tastet* is uitgeborsten. Een eerste pakhuis vol met voorloop is eene prooi der vlammen geworden: het vuur heeft zich medegedeeld aan de naburige huizen en andere pakhuizen, die ook verbrand zijn. Drie uren heeft deze ramp geduurd en de brand zou nog veel aanzienlijker geweest zijn, indien men niet zoo gelukkig geweest ware, andere pakhuizen, waarin zich meer dan 3000 stuks vaten brandewijn of voorloop bevonden, te redden. De val van een' muur der verbrande huizen heeft ongelukkiglijk den dood berokkend van den kommandant, den adjudant-majoor, een' luitenant en drie spuitgasten. Een ander spuitgast en twee soldaten zijn gekwetst. De schade, door den brand veroorzaakt, begroot men op 3 millioenen.

— Er heeft deze week te Parijs eene zonderlinge weddenschap plaats gehad. De heer *de Montgommery* had tegen lord *Seymour* gewed, dat hij te voet in drie uren naar Versailles zoude gaan, en, na slechts een uur gerust te hebben, denzelfden weg in denzelfden tijd terug zoude afleggen. Het punt van vertrek was het plein van Notre Dame; het punt van aankomst het hek van het kasteel te Versailles en alzoo juist vijf posturen. De heer *Montgommery* moest des morgens te acht uren vertrekken, te elf uren zich te Versailles bevinden, aldaar een uur rusten en te drie uren te Parijs zijn wedergekeerd.

De heer *Montgommery* heeft de weddenschap gewonnen, bestaande in 1000 cigaren; in twee uren achtendertig minuten is hij naar Versailles geloopen en heeft den terugweg in twee uren en 42 minuten afgelegd. In het rustuur gebruikte hij niet anders dan twee coteletten, twee zachte eijeren en twee glazen Xeres-wijn.

— In den *Courrier de la Côte d'Or* leest men het volgende: Een jong meisje van 14 jaren, die door hare moeder in eene der beste werkplaatsen voor vrouwelijke handwerken geplaatst was, is door listige streken van een' priester aan hare familie ontvoerd. De moeder, wier tranen noch gebeden van den bisschop de teruggave van haar kind konden verwerven, heeft hare klagt voor den bevoegden regter gebragt en wordt door aanzienlijke lieden ondersteund.

— In den *Constitutionnel* leest men het volgende: Parijs, dat paradijs der beschaafde wereld, staat voor iedereen' open, zelfs voor wilden; slechts voor éène familie, namelijk die van *Napoleon*, is de toegang sedert 30 jaren gesloten gebleven. Wij hebben onlangs de aankomst verkondigd van een' zoon van *Jerome Bonaparte*, den graaf *van Montfort*; zijn verblijf te Parijs heeft ons bekend gemaakt met het verhevene en edele, zoowel van zijnen geest als van zijn gemoed. De graaf *van Montfort* heeft alles aangewend, om geenerlei opzien te baren en evenwel is hem van wege den minister van binnenl. zaken te kennen gegeven, om zijn vertrek te bespoedigen. Binnen acht dagen moet hij Frankrijk verlaten.

— Tijdingen uit Madrid van den 19den, langs buitengewonen weg ontvangen, melden, dat de openbare rust in die hoofdstad op eene ernstige wijze is gestoord.

Zoo als men weet, heeft de heer *Mon*, minister van financiën, een nieuw stelsel van belasting ingevoerd, dat voor alle Spaansche provinciën eenparig is, maar dat evenwel op verscheidene plaatsen hevige tegenvertoogen heeft uitgelokt. Vooral heeft dit plaats gehad in Catalonië, Aragon en te Valencia, alwaar men naar het nieuwe stelsel veel meer moet opbrengen, dan vroeger het geval was. Navarra en de Baskische provinciën, die in het geheel geene geregelde belasting betaalden, zijn insgelijks zeer vijandig gezind tegen het nieuwe plan des ministers van financiën.

Eenige dagen geleden zou het nieuwe stelsel van heffing te Madrid uitgevoerd worden; maar nu leverde eene handels- en nijverheidscommissie eene petitie bij den minister in, om hem te verzoeken, de belasting op de patenten eenigzins te wijzigen. De minister heeft aan dezen wensch geen gehoor gegeven, en hierdoor is eene hevige gisting onder den handelstand ontstaan. In de straten zoowel als op de pleinen hebben talrijke bijeenscholingen plaats gehad, waarop dadelijk al de winkels werden gesloten, en de overheid het noodig geacht heeft, de gewapende magt te doen uitrukken. Door de kavallerie en het musketvuur werd de volksmenigte genoodzaakt uiteen te gaan. Wij weten nog geene nadere bijzonderheden aangaande deze droevige gebeurtenis; alleen meldt men, dat twee personen zijn omgekomen, en dat twee officieren en een serjant zwaar gekwetst zijn.

Bij het afzenden van deze tijding was het garnizoen van Madrid onder de wapenen, en al de wachtposten waren versterkt. Ook waren aanzienlijke versterkingen, afkomstig van de garnizoens van Cuença en Guadalaxara te Madrid aangekomen; de kapitein-generaal *Mazaredo* had buitengewone volmagten ontvangen van de in Madrid aanwezige ministers, om de stad des noods in staat van beleg te stellen. De stad was uiterlijk vrij rustig, ofschoon nog steeds eenigzins in gisting. De burgerlijke bevelhebber der stad heeft eene krachtige proclamatie uitgevaardigd en op zware straffen bevolen, om de winkels weder open te stellen.

Van den 25sten. Wij ontvangen eenen brief uit Eu, meldende, dat ook in die landstreek de orkaan van j.l. Dingsdag zich heeft doen gevoelen. Op het oogenblik toen hij uitbrak, wandelde Koning *Lodewijk Philips* in het park van het kasteel; de wervelwind heeft hem met zulk eene digte stofwolk omringd, dat het hem niet mogelijk geweest is de rigting van zijnen hoed te volgen, die door den wind werd voortgedreven. Men heeft vervolgens alle mogelijke nasporingen gedaan, maar het is tot dusverre niet gelukt, het koninklijk hoofddeksel terug te vinden.

— De Koning en het koninklijk gezin hebben den slagtoffers van de ramp van den 29sten Augustus l.l., in de vallei van Monville, eene ondersteuning van 15000 fr. doen toekomen.

BELGIË.

BRUSSEL, 24 Augustus.

Laatstleden Donderdag is in de gemeente Kemseke, arrondissement St. Nicolaas, in Vlaanderen, een groot ongeluk gebeurd. De kerktoren, die twee jaren geleden door den bliksem in brand geslagen was, en aan welken, of wel aan de kerk, men bezig was te bouwen, is te zes uren des avonds plotseling ingestort, en heeft vier werklieden onder het puin begraven. Twee zijn er levend, maar verschrikkelijk gekwetst, uitgehaald; naar de beide anderen was men den volgenden ochtend te 11 uren nog bezig te graven.

Van den 26sten In der tijd is door de wetgevende vergadering eene wijziging goedgekeurd in de bestaande verordeningen op den invoer van vreemde granen, die van verschillende zijden bestreden is geworden. Tot dusverre is deze wet niet uitgevaardigd, en de bewindslieden zijn ernstig aangezocht, om, in de tegenwoordige omstandigheden, onder welke men steeds in onzekerheid verkeert over de gestalte van den graan- en aardappelen-oogst, bij koninklijke ordonnantie, zoodanige bepalingen op dat stuk te maken, als noodig en nuttig zullen worden geacht, in afwachting, dat het geheel op nieuw een onderwerp van beraadslaging zal worden in de Kamers. De ministers hebben zich dezer dagen met deze in de daad gewigtige aangelegenheid bezig gehouden, en een' koerier deswege naar den Koning gezonden.

— De bisschop van Chalons, een der ijverigste voorstanders van de orde der Jezuïten in Frankrijk, bevindt zich thans te Doornik, alwaar zij hun voornaamste gesticht hebben.

Uit het verslag van den toestand van het onderwijs in België blijkt, dat de bezoldiging van den rector der katholijke universiteit op 22,000 franken kan worden begroot, en die der verdere hoogleeraren naar evenredigheid. Allen genieten het dubbel van de bezoldiging der hoogleeraren op de Rijks academiën. De geestelijkheid bezit thans 33 collegiën en scholen van middelbaar onderwijs, welke grootendeels van 's Rijks wege geldelijke bijdragen genieten, doch welker kweekelingen nimmer deel nemen aan den wedstrijd, die, op last van het bewind, voor al de gestichten plaats heeft.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 25 Augustus.

Z. Exc. de minister van financiën heeft, bij resolutie van den 21sten dezer, vastgesteld eene 197ste loterij. Dezelve zal bestaan uit 21,000 loten, 10,500 prijzen en 2 premiën. De kollekte der 197ste loterij zal geopend worden op Maandag, den 22sten September 1845 en worden gesloten op Zatardag, den 4den October daaraanvolgende.

De trekking van de eerste klasse zal een' aanvang nemen op den 20sten October 1845; zullende de laatste 100 nommers op Vrijdag, den 9den Januarij 1846, getrokken worden.

(Het verdient opmerking, dat deze vastgestelde 197ste loterij wederom 500 loten minder telt, dan de voorgaande, en dat diensvolgens ook het getal prijzen is verminderd; slechts *twee* premiën zullen er overblijven, als: de eene van *f* 40,000, toegevoegd aan den laatst uitkomende der 40 hoogste prijzen, en de andere, van *f* 5000, voor het laatste

lot. Deze voortdurende vermindering toont aan, dat het den minister van financiën ernst was, toen Z. Exc., bij de behandeling van het hoofdstuk der staatsbegrooting voor het departement van financiën, als zijn' wensch te kennen gaf, dat de loterij wierd afgeschaft.)

— De storm van den 19den dezer heeft ook groote schade veroorzaakt aan de visschers-vloot te Scheveningen; de meeste pinken zijn, verstrooid langs de kust, met schade uit zee terug gekomen; eene der pinken van den reeder *J. H. Hagedoorn* is verbrijzeld, doch de manschap met verlies hunner goederen gered, waardoor deze ongelukkigen in de diepste armoede zijn gedompeld en geen uitzigt hebben een ander vaartuig te bekomen, om hun beroep voort te zetten.

AMSTERDAM, 25 Augustus.

Alhier is ontvangen eene reeks *Curaçaosche Couranten* van den 18den Januarij tot den 28sten Junij l.l. In het nommer van den 7den Junij leest men het volgende:

„Verleden Maandag zijn alhier over St. Thomas berigten uit Europa tot den eersten Mei ontvangen, welke voor deze kolonie eene zeer onaangename tijding bevatten, namelijk, dat de heer gezaghebber *van Raders* benoemd is tot gouverneur van Suriname. Deze tijding heeft groote verslagenheid onder de inwoners dezer kolonie gebragt, en algemeen wordt het vertrek van den gezaghebber *van Raders* uit deze kolonie betreurd, en zulks met reden; want men zal niemand vinden, die meer belang zal stellen in de welvaart dezer kolonie, dan de gezaghebber *van Raders*. Onvermoeid werkzaam, volhardend in alles, wat strekken kan ter bevordering van nijverheid en ter vermeerdering der voortbrengselen van den landbouw, is de gezaghebber *van Raders*. Omtrent dertig jaren heeft hij onder ons gewoond en is, door de hooge betrekkingen, welke hij bekleed heeft, in de gelegenheid geweest, het land en deszelfs inwoners te leeren kennen. Hij heeft ook zijne kennis besteed, om zulke voortbrengselen van den landbouw op te sporen, welke alhier gedijen kunnen; en mogten zijne pogingen niet in alle deelen naar wensch geslaagd zijn, zoo moet dit niet aan hem, maar aan omstandigheden, welke buiten zijne magt liggen, toegeschreven worden. De gezaghebber *van Raders* laat in deze kolonie verscheidene nuttige inrigtingen achter, welke als zoo vele gedenkstukken alhier zijnen naam zullen vereeuwigen."

— De arrondissements regtbank te Arnhem heeft *W. Willems*, die in het begin dezes jaars hier te lande te koop aanbood het eerste deel van het letterkundig woordenboek van *P. Weiland*, nagedrukt te Antwerpen bij de boekverkoopers *van Dieren & Comp.*, bij verstek vrijgesproken van het te koop aanbieden van het nagedrukte *Kunstwoordenboek* (mede ter teregtzitting voorgebragt), maar bij verstek veroordeeld tot eene boete van *f* 100, ten behoeve der algemeene armen zijner woonplaats (laatst Rotterdam), alsmede om aan de firma *Blussé en van Braam* de waarde van 2000 exemplaren van het oorspronkelijk Nederduitsch letterkundig woordenboek, berekend naar boekverkoopersprijs, uitmakende eene som van *f* 16,000, te betalen.

Ook moet de beklaagde de kosten van het regtsgeding dragen, des noods, bij lijfsdwang op hem te verhalen.

Van den 27sten. Gisteren namiddag, terstond na den afloop der beurs, heeft men een begin gemaakt met het afbreken der hulpbeurs op den Dam, welke men den 12den Dec. 1835 was begonnen op te rigten, en op den 11den Januarij 1836 voor het publiek had opengesteld. Heden is voor het eerst beurs gehouden op het daartoe ingerigte Rembrandsplein, hetwelk daartoe met planken was afgeschut en alwaar onze kooplieden tot den 10den September, den dag der opening van de Nieuwe Beurs, dagelijks zullen bijeenkomen.

AMELAND, 21 Augustus.

Door den storm, welke alhier sedert gisteren avond woedt, zijn de zomerweiden des eilands, benevens de onbedijkte hooilanden van Nes en Buren ten eenenmale door zeewater overstroomd, waardoor eene aanzienlijke hoeveelheid hooi of weggedreven of bedorven is, welk laatste mede het geval is met de zomerweiden, als zijnde thans voor eenen geruimen tijd voor de beweiding ongeschikt, ten gevolge waarvan het vooruitzigt van vele veehouders weder even kommervol als na de overstrooming van den voorgaanden zomer is.

Hebben de veehouders op nieuw het gemis van zeeweringen, niet minder hebben de zeevarenden, zoo van hier als elders, het gemis eener veilige ligplaats voor hunne schepen te betreuren; immers uit oorzake van dit gemis, hebben alhier dezen dag weder verschillende ongelukken plaats gehad. Het vaartuig van *Jan E. Visser*, te Hollum, liggende aldaar voor de reede, is in den grond gestooten en verbrijzeld, waardoor deze schipper zich op eens van zijn middel van bestaan beroofd ziet.

De vaartuigen van *A. T. Tromp*, te Hollum, en *C. C. Colmer*, te Nes, sloegen voor derzelver ankers weg, doch dreven gelukkig in de zomerweiden van gemelde dorpen, zonder groote schade te hebben bekomen. Een uit zee gekomen, bij Hollum geankerd, met traan beladen tjalkschip sloeg mede voor de ankers weg, strandde op de kruil, doch is met veel moeite met behulp van visschers van Hollum, na zware lekkaadje en andere schade bekomen te hebben, af en in veiligheid gebragt. — Overigens duiden de hier voorbij drijvende wrakken aan, dat er vele andere ongelukken in de nabijheid van dit eiland hebben plaats gehad. — Van een dezer ronddrijvende wrakken is door den schipper *J. F. Kleijn*, van Ballum, liggende toen met deszelfs schip voor Hollum, de schipper *H. J. Prins*, van Veendam, gered, wiens met turf beladen tjalkschip den afgeloopen nacht op de Kimswerd, bij Harlingen, was verbrijzeld, waarbij deszelfs knecht is omgekomen.

VLISSINGEN, 25 Augustus.

Heden in den morgen kwam onder het doen van salutschoten, welke van de batterijen der vesting werden beantwoord, alhier ter reede Zr. Ms. corvet *Juno*, kapt. ter zee *Mol*, van de West-Indiën, aan boord van welken bodem zich bevond Z. Exc. de heer *Elias*, gewezen gouv.-gen. dier bezitting; genoemde hoofd-ambtenaar begaf zich terstond met zijne familie en gevolg aan wal, en vertrok naar Middelburg, om van dáár zijne reis naar 's Gravenhage voort te zetten; aan boord van genoemde corvet bevond zich alles wél, doch de 1ste officier, de luit. ter zee *Christ. van der Hart*, was gedurende de reis overleden. Heden werd binnen deze vesting de aankomst te gemoet gezien van Z. Exc. den luit.-gen. *List*, minister van oorlog. Ook verwacht men hier aanstaanden Vrijdag Z. Keiz. H. den aartshertog van Oostenrijk, vergezeld van Z. Exc. den vice-admiraal minister van marine, om de alhier bestaande maritieme etablissementen te bezigtigen.

OUD-BEIJERLAND, 25 Augustus.

Tot heden zonden wij geen berigt in omtrent de aardappelen, daar wegens de algemeenheid der ramp kon worden verondersteld, dat ook deze streek niet vrij was gebleven, en er toch zelfs nu nog zeer weinig met zekerheid over het gewas der aardappelen kan worden gezegd. Op die onzekerheid, zoo ten aanzien van het ontstaan der ziekte, als van vermoedelijke uitkomst van het gewas, moet dan ook gewezen zijn in het berigt, in de verloopene week uit deze gemeente aan den gouverneur der provincie opgezonden, bij welk berigt, naar aanleiding van den door zijn hoog ed. gestr. voorgeschreven staat, is opgegeven, dat (voor zooveel betreft deze gemeente) het getal bunders, met aardappelen bepoot, is 150; dat, waarop de ziekte zich heeft geopenbaard, 150; dat, waarop het gewas nog gezond is, nihil; dat, waarvan het product reeds is gerooid, 2; dat, waarvan het gewas geheel verloren wordt geacht, 50; dat, waarvan het waarschijnlijk wordt verloren geacht, 90; dat, waarvan de uitkomst nog onzeker is, 8, en eindelijk dat, waarvan men het gewas hoopt (*vermoedt?*) te behouden, nihil.

Niet opbeurend is het, hier te moeten bijvoegen, dat waarschijnlijk uit de andere gemeenten in dezen omtrek geene gunstiger rapporten zullen zijn ingezonden, en dat de storm van den 19den en 20sten j.l. een groot gedeelte van den appelen-oogst heeft vernield en eene niet onbeduidende schade aan het graan, voor zoo ver het rijp was, heeft aangerigt.

ROTTERDAM, 26 Augustus.

Z. K. H. de aartshertog *Frederik* van Oostenrijk, vice-admiraal bij de Oostenrijksche zeemagt, vergezeld van zijn gevolg en van den luitenant-kolonel baron *van Cochoorn*, adjudant van Z. M. den Koning, is heden morgen op 's Rijks werf alhier aangekomen, en daar ontvangen door Z. Exc. den minister van marine. Z. K. H. heeft de werf in al hare bijzonderheden bezigtigd; alle magazijnen, zolders, de wapenkamer, de modelkamer, de bibliotheek, enz., be[illegible] Na eenige oogenblikken bij den fungerenden directeur vertoefd te hebben, is Zijne Kon. Hoogh., steeds vergezeld wordende door Zijne Excellentie den minister van marine, met de groote koningssloep naar Feijenoord gevaren, en heeft hoogstdezelve die fabrijk mede in al hare bijzonderheden bezigtigd. Op de werf teruggekomen zijnde, heeft Z. K. H. ook de marinierskazerne in oogenschouw genomen, en daarna de terugreis naar 's Gravenhage aangenomen.

Z. K. H. zoude morgen zich naar Amsterdam, en vervolgens naar het Nieuwe-Diep, Hellevoetsluis en Vlissingen begeven, om ook aldaar de maritime inrigtingen te bezigtigen.

— De Javasche Couranten tot den 26sten April behelzen twee besluiten van den vice-president van den raad, waarnemenden gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië. Bij een dier besluiten, zijnde van den 14den dier maand, wordt bepaald: dat aan den chef over de geneeskundige dienst en de dirigerende officieren van gezondheid op Java, voor zoo lang zij respectivelijk effectief in dien rang bij het leger dienen, zal zijn verboden het uitoefenen van burgerpraktijk, van welken aard ook, en zulks van den 1sten Julij aanstaande, met dien verstande, dat onder dit verbod niet is begrepen het verleenen van oogenblikkelijke hulp, zonder belooning, in die gevallen, waarin de menschelijkheid zulks vordert, en het waarnemen van consultatiën of belangrijke heelkundige operatiën.

Bij het tweede besluit, van den 15den der meergenoemde maand, is goedgevonden en verstaan: op alle notarissen in Nederlandsch Indië van toepassing te verklaren de bepaling van het besluit van den 15den Maart 1838, no. 1 (Staatsblad no. 9), omtrent associatiën tusschen advokaten en procureurs, en dien ten gevolge vast te stellen, dat alle thans bestaande associatiën van en overeenkomsten tusschen notarissen, voor de waarneming der natariële practijk, onverwijld na de openbare aankondiging van het tegenwoordig besluit, zullen moeten worden ontbonden en ophouden te bestaan, en dat in den vervolge geene zoodanige associatie of overeenkomst, hoe ook genaamd, zal mogen worden gesloten, dan met uitdrukkelijke toestemming van het Gouvernement: een en ander op poene van dadelijke intrekking der aan de overtreders uitgereikte commissiën.

Van den 27sten. Heden nacht omstreeks 12 uren had alhier een voorval plaats, hetwelk de schroomelijkste gevolgen na zich had kunnen slepen. De brug, waarmede men van de Leuvehaven tot den Tarwenakker overgaat, is plotseling half ingestort. De diligence, die van 's Hage kwam en de passagiers naar de Antwerpsche boot overbragt, was juist over dezelve gereden. Ware de brug onder de zwaarte van den wagen bezweken, dan voorzeker zou geen der zich in denzelven bevindende personen hebben kunnen worden gered, maar waarschijnlijk allen onmiddelijk zijn omgekomen. Men vermoedt, dat de palen, waarop de brug rustte, verrot waren, en de dreuning der diligence den val heeft veroorzaakt.

— Maandag is het nieuwe kerkhof voor R.-Catholijken, gelegen bij de kerk de Liefde, buiten de Raampoort, nabij Amsterdam, door Zijne Eminentie den bisschop van Curium, vergezeld door een veertigtal priesters, plegtig ingewijd.

ARNHEM, 27 Augustus.

Heeft men dezer dagen in andere streken van ons vaderland en ook in het buitenland de treurige gevolgen van eene windhoos ondervonden, — heden morgen, omstreeks half elf, deed hier, bij eenen westewind en vrij sterken regen, eene water- en windhoos hare kracht gevoelen, daar zij in een oogenblik de helft van het dak van ons vischmarktgebouw vernielde; een groot gedeelte van dat van den *Palmboom* en daarbij gelegen pakhuis van den heer *de Veer* verwoestte; de wieken van den pelmolen des heeren *de Bruijn* afnam en achter het provinciaal gouvernements-gebouw neerwierp; sommige personen zelfs vrij aanzienlijk kwetste, terwijl anderen groot gevaar hebben geloopen van in den Rijn te worden geworpen. — Wij zullen trachten, nadere berigten omtrent dit bij ons zeldzame natuurverschijnsel in te winnen.

ASSEN, 26 Augustus.

Naar de bij ons ingekomene berigten, heeft de aardappelziekte zich over deze geheele provincie verspreid en bijna al de aardappelvelden aangedaan; de ziekte bepaalt zich echter nog meestal tot het loof en wordt dusver weinig of niet aan den knol bespeurd, zoodat, naar wij vernomen hebben, de oogst dusver niet als mislukt kan worden beschouwd.

— Men verneemt, dat het Z. M. behaagd heeft, aan de afdeeling Assen der Nederlandsche Maatschappij tot bevordering van Nijverheid, ten behoeve van de door haar gestichte teekenschool voor handwerkslieden, voor eens, te verleenen eene subsidie uit 's Rijks kas van *f* 600.

GRONINGEN, 28 Augustus.

Nadat j.l. Zondag, den 24sten dezer, de bevrijding dezer Stad van het beleg in 1672 bij onderscheidene gezindheden reeds in de morgen-godsdienstoefening plegtig was herdacht, het Opperwezen gedankt voor die gelukkige bevrijding, en voortduring der zegeningen, uit dezelve voortgevloeid, werd afgesmeekt, was de avond-godsdienstoefening in de Nieuwe Kerk meer in het bijzonder aan die gewigtige gebeurtenis gewijd. De leerrede, door ds. H. W. Sannes, predikant te Schildwolde, die in den voormiddag in de Martini kerk was opgetreden, in den avond van dien dag gehouden, liet bij zijne hoorders eenen diepen indruk achter: zijne taal, zoo krachtig van uitdrukking en eene warme liefde tot het Vaderland en eenen echt-Christelijken geest ademende, was juist geschikt om deze gebeurtenis te schetsen en in dankbare geheugenis te roepen.

Met belangstelling zagen de inwoners van deze Stad ook den dag van heden, den eigenlijken feestdag, te gemoet, en de uitnoodiging, in een onzer vorige nommers gedaan, om van die belangstelling blijk te geven door het uitsteken van vlaggen, vond eenen gereeden weerklank, daar zulks in aanzienlijken aantale plaats had zoo van schepen als huizen in meest alle straten, waardoor aan onze Stad een regt feestelijk aanzien werd gegeven.

Te half twaalf werden door het verdienstelijke corps muzikanten van de schutterij verscheidene fraaije muzijkstukken uitgevoerd, waardoor den ingezetenen een genot werd geschonken, waarvoor zij, door hunne talrijke opkomst tot het aanhooren der muzijk, hunne erkentelijkheid op eene duidelijke wijze betoonden.

Voor de harddraverij was een getal van 24 paarden aangegeven, meest alle beroemde harddravers, zoowel uit Holland, Vriesland, als uit deze provincie. De prijs bestond in een kompleet, zwaar zilveren theeservies en de premie in een' massief zilveren tabakspot, alles keurig bewerkt. Eene ontelbare menigte, van allen rang en stand, uit alle oorden dezer provincie bijeengevloeid, woonde dit telkens belangwekkende en gepaste volksfeest bij. Met gespannen belangstelling zag men den uitslag te gemoet, middelerwijl de berijders der paarden langen tijd naijverig en met inspanning om de eer der overwinning dongen. Eindelijk werd de prijs behaald door het paard genoemd *de Snuf*, toebehoorende aan den heer E. Bindervoet, van Zuidhorn, bereden door den pikeur H. Luurts, en de premie door het paard genoemd *de Kapitein*, toebebehoorende aan den heer P. J. Pietersen, van Berlicum, bereden door den pikeur H. Wybinga.

Inmiddels was in den morgen van dezen dag aan de ouders der kinderen, welke de stads-bewaarschool bezoeken, gelegenheid geschonken, om het onderwijs dezer jeugdige leerlingen te kunnen bijwonen; van welke gelegenheid dan ook door velen met genoegen gebruik werd gemaakt. In den namiddag werd aan deze kleinen een feestelijk onthaal geschonken, gelijk zulks mede plaats had in onderscheidene weeshuizen en weldadige gestichten en met de leerlingen van de stads- en herhalingscholen, die wegens bijzondere vlijt zijn toegelaten tot de gymnastische oefeningen, die van wege het Departement Groningen der Maatschappij tot nut van 't Algemeen worden gegeven.

Na den afloop der harddraverij werd den van dáár terug keerenden en andere ingezetenen nieuw genot bereid, daar thans op de Groote Markt door het corps hoornblazers van het vierde regement infanterie hoornmuzijk werd gegeven, die eene aanzienlijke schare toehoorders om zich heen lokte.

Reeds op dit oogenblik (half negen) maakt men van de vrijheid, door de Regering dezer Stad verleend, gebruik, om op de Groote Markt onschadelijke vuurwerken af te steken, terwijl voorts in de voornaamste societeiten en koffijhuizen muzijk en danspartijen worden gehouden, waarvan door de feestelijk gestemde ingezetenen ongetwijfeld ruimschoots gebruik zal worden gemaakt.

Door overheerlijk schoon weder begunstigd, ging deze dag tot dusver in ongestoorde vreugde voorbij. Aangenaam was het voor den vaderland- en vrijheidminnenden burger, den ijver op te merken, waarmede zoowel land- als stadbewoner was bezield, om zijne belangstelling te betoonen in dezen, zoowel voor het geheele Vaderland in het algemeen, als voor deze Stad en Provincie in het bijzonder, hoogst gewigtigen dag.

— Den 26sten dezer is hier de tweede algemeene vergadering gehouden van het Nederlandsche Onderwijzers-Genootschap. De schoolopziener mr. Th. van Swinderen opende dezelve met eene redevoering, bevattende eene vergelijking van de latere schoolverordeningen in andere landen met onze wet van den 3den April 1806. Dezelve werd voorafgegaan, een- en andermaal afgewisseld en besloten met doelmatig meerstemmig gezang, uitgevoerd door de Groninger Onderwijzers Zangvereeniging. — Na een' korten rusttijd werden de werkzaamheden hervat, wanneer de als secretaris fungerende onderwijzer B. Brugsma eerst den korten inhoud mededeelde van het verslag over den staat des Genootschaps en der werkzaamheden der Hoofdvereeniging. Het bleek daaruit, dat het genootschap in het afgeloopen jaar eene aanwinst had gedaan van 66 afdeelingen en 971 leden, tellende thans 100 afdeelingen en 1357 leden. — Vervolgens deed de commissie tot het innemen van de rekening van den penningmeester verslag van hare bevinding. De voorstellen, die op de punten van beschrijving waren gebragt, werden nu achtervolgens behandeld en daarna ook nog eenige voorstellen van de Hoofdvereeniging en van de afdeelingen Zwolle, Winschoten, Amsterdam, Oosthuizen en van de gewestelijke vereeniging van Zuidholland. — Ten slotte werden er onderscheidene mededeelingen gedaan door den schoolopziener van Swinderen, door den afgevaardigde van de gewestelijke vereeniging van Noordholland, J. Berkhout, en door de afgevaardigden van *de Union*, eene Oostvriesche onderwijzersvereeniging.

Omstreeks 300 personen, zijnde of schoolopzieners, of leden van de stedelijke schoolcommissie of van de plaatselijke toevoorzigten op het onderwijs, of schoolonderwijzers, woonden deze vergadering bij, welke met de meeste orde en vriendschappelijke gezindheid afliep.

— In den morgen van den 24sten dezer, omstreeks te 4 uren, ontstond er brand in de behuizing van Jan Geerts Schuurman, van beroep voerman, woonachtig in den Wildersgang te Delfzijl, met dat ongelukkig gevolg, dat die behuizing, niettegenstaande de spoedig aangebragte hulp, grootendeels door den brand is vernield. Het mobilair is meestendeels geborgen, doch in de schuur zijn 4 à 5 mudden aardappelen, een en een half voer haver, paardentuigen, voermansgereedschappen, een wagen en meer andere goederen óf geheel eene prooi der vlammen geworden, óf gedeeltelijk beschadigd. Het huis was verwaarborgd en de oorzaak van den brand is niet bekend.

Nieuwe uitvinding.

Men schrijft uit Augsburg, van den 13den Augustus:

De heer Aloïs Steiermann, architect van onze stad, heeft eenen kunststeen uitgevonden, die in sterkte de zerk nog overtreft, en waaraan men elken verlangden vorm kan geven onder het fabriceren. Deze steen kost maar een derde van hetgene men voor zerk geven moet.

Deze steen is zamengesteld uit rivierzand, potaarde en eene soort van cement, waarvan de zamenstelling nog het geheim des uitvinders is. Men heeft proeven daarmede genomen, door middel van lucht, drukking en vuur, doch de steen is niets veranderd. De Koning heeft den heer Steiermann voor deze nuttige uitvinding de groote gouden medaille toegekend.

Buitengewone Afkomsten.

Onder dezen titel levert de *Morning Post* de opgave van den maatschappelijken stand eeniger beroemde menschen van alle tijden, met dit motto: *De waarheid is vreemd, vreemder dan de fabel.*

Mozes was herder, Noach een landbouwer, Confucius timmerman, Mahomet, gezegd de profeet, ezeldrijver, Mehemet-Ali barbier, de tegenwoordige keizer van Marokko kunsthandelaar; Bernadotte, voormalige koning van Zweden, was chirurgijn bij het garnizoen van Martinique, tijdens den inval der Engelschen: mevrouw Bernadotte was waschvrouw te Parijs; Napoleon, die van eene onbekende Korsikaansche familie afstamde, was slechts majoor, toen hij met Josephine, dochter van eenen Kreoolschen tabakshandelaar, trouwde; Franklin was boekdrukker; de president Boyer, een mulat, barbier; de president Tijler militie-kapitein; Olivier Cromwell brouwer; de president Polk herbergier; de stiefvader van Isabelle, Koningin van Spanje, echtgenoot van Christina, was vroeger koffijhuisjongen; de generaal Espartero koster; Koning Christophe van Haïti slaaf van St. Kitt; de tegenwoordige president van Haïti was insgelijks slaaf; Bolivard droogist; de generaal Paez koeherder; Vasco de Gama matroos; Columbus matroos; Louis Philippe schoolmeester in Zwitserland, te Boston en Havannah; Chatharina, keizerin van Rusland, was regements-schenkmeisje; de tegenwoordige gouverneur van Madera was kleermaker; en de tegenwoordige minister van financiën van Portugal was eenvoudig wijnkooper te Madera.

Tegenwoordig telt men in Spanje en Portugal een groot aantal hertogen, markiezen, graven, burggraven en baronnen, die eerst koks, kleermakers, pruikenmakers, schoenlappers en mulatten waren.

Deze karakteristieke trekken zullen voldoende zijn, om te bewijzen, dat menschen uit een' minderen, ja uit den laagsten stand der maatschappij somtijds tot den hoogsten trap van eer, magt en fortuin zijn geklommen, en zich van kroonen, troonen en altaren hebben meester gemaakt.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aardappelziekte.

Over dit thans zoo veel besproken en, met reden, zoo veel onrust inboezemend onderwerp is dezer dagen te Utrecht een boekje uitgekomen, getiteld:

Het wezen der Aardappelziekte en de Middelen ter voorkoming en genezing van dezelve, door J. Moleschott en E. H. von Baumhauer, te Utrecht. 1845.

Wij willen daaruit het een en ander overnemen:

De ziekte *begint*, zeggen de schrijvers, *van boven.*

Eerst worden de bladeren en soms ook de steng, daarna de knolwortel aangedaan; welke laatste aan de oppervlakte begint te verkleuren en verrot, gaande deze verrotting van buiten naar binnen voort — iets dat, even zoo, in de provincie Groningen is opgemerkt.

Men ziet met het vergrootglas kleine *woekerplantjes (parasiten)*, tot de afdeeling der schimmel- of zwamsoorten onder de *bedekt-bloeijende* (*cryptogamische*) gewassen behoorende, op de bladeren en stengen der aardappelplant, en wel voornamelijk op hare bovenste deelen; terwijl naar beneden toe de hoeveelheid en de ontwikkelingstoestand dier woekerplantjes veel geringer zijn. Het zij nu deze zwammetjes als oorzaak, het zij als gevolg der rotachtige ziekte te beschouwen zijn; in allen gevalle schijnt hun aanwezen en hunne ontwikkeling met den aard der ziekte in naauw verband te staan.

(Wij, voor ons, zouden geneigd zijn, deze woekerplantjes, welker vorming en snelle vermenigvuldiging door de wedersgesteldheid en andere invloeden van buiten aanmerkelijk bevorderd zijn, als eene der naaste *oorzaken* van deze ziekte te beschouwen, wijl hierdoor de aanvang der kwaal op eene enkele plek in een aardappelveld en hare snelle verspreiding, als het ware door *besmetting*, die vele landlieden hebben opgemerkt, het best verklaard wordt.)

Bij naauwkeurig onderzoek van den knolwortel bleek het, dat de zieke aardappel even veel en even goed meel bevatte als de gezonde; weshalve van de bereiding van zieke aardappelen tot *aardappelmeel* nog altoos een belangrijk gebruik zoude te maken zijn.

Onder de middelen tot genezing of voorkoming der ziekte raden de schrijvers aan:

1) Zwavelzuur (vitrioololie) met 100 deelen water verdund — een middel, dat voor de genoemde zwammetjes nadeelig schijnt te werken, en in het algemeen voor rottingwerend moet gehouden worden.

2) Kalk of kalkwater, hetwelk, even als het zwavelzuur, ook voor het land onschadelijk, ja voordeelig is.

3) Land, waar aardappelen gestaan hebben, behoort na het zorgvuldig uitrooijen der aardappelen, met kalk bemest of in het najaar herhaalde malen met verdund zwavelzuur begoten te worden. (Wij zouden er willen bijvoegen, dat land, hetwelk dit jaar aardappelen gedragen heeft, een volgend jaar, zoo mogelijk, met andere gewassen beteeld moet worden en dat zulk land, als het zomergewassen zal dragen, gedurende den winter alleen geploegd moet blijven liggen, opdat de grond, inwendig, geheel gezuiverd worde.)

4) Drage men de meeste zorg voor de pootaardappelen. Hij, die het geluk heeft, gezonde aardappelen te behouden, spare die zorgvuldig, om tot poters ook aan anderen te worden

overgedaan. *Goede* poters zullen een volgend jaar veel waard zijn en behooren 's winters met de *meeste zorgvuldigheid* bewaard te worden.

Moge men, een volgend jaar, de ziekte beter kennende, het kwaad ook meer in zijne beginselen kunnen stuiten!

GRONINGEN, 26 Augustus 1845. v. H.

Hoe het Journal de la Haye over het Instituut voor Doofstommen te Groningen spreekt.

Men weet, — en Z. E. de *minister van justitie* heeft het onlangs nog in de Tweede Kamer gezegd, — dat het *Journal de la Haye* hoofdzakelijk bestemd is om het Buitenland inlichtingen te verschaffen aangaande hetgene ons Vaderland betreft, of daarin plaats vindt.

In het nommer van genoemd blad van Maandag en Dingsdag l.l. leest men nu het volgende, letterlijk vertaald: „Het openlijk examen der Doofstommen van het Instituut van Groningen *heeft plaats gehad.* Het aantal leerlingen beloopt 150, een vrij hoog getal voor een land als het onze. *Het doet ons zeer leed, dat wij niet in staat zijn*, eenige bijzonderheden te kunnen mededeelen omtrent dit gesticht, zoowel wat aangaat het onderwijs, als wat betreft de leefwijze; bijzonderheden, die gewis aardig (? *curieux*) en belangrijk zouden zijn. Behalve de opvoeding en het onderwijs, die men aan de kinderen geeft, laat men ze een ambacht leeren; daardoor verschaft men hun de middelen, om in het vervolg in hunne behoeften zelve te voorzien."

Zoude men nu niet zeggen, dat het N.B. reeds vóór weken gehouden Examen van 1845 het *eerste* van ons Instituut is?.. Zonderling echter is die betuiging van leedwezen, alsof er door of over ons Instituut nooit nog iets geschreven was, en alsof *schrijvers voor het Buitenland*, die daarin belang stellen, niet in de gelegenheid zijn, berigten daarover in te winnen, namelijk, wanneer zij aan de gedrukte stukken over of van het Instituut niet genoeg mogten hebben!.... En dan dat slot! Alsof men dáár te *Groningen* nu op eenmaal begonnen was eene geheel nieuwe manier te volgen in de opvoeding der ongelukkige Doofstommen tot nuttige en zeer bruikbare leden der Maatschappij!

Is dit nu de ware manier, om het *Buitenland* met ons Vaderland en zijne inrigtingen bekend te maken?

GRONINGEN, 27 Augustus 1845. C.

Handboek over de Veengraverij in de Hooge veenen.

In de Drentsche Courant van Dingsdag, den 19den Augustus, no. 66, wordt medegedeeld: „dat de Maatschappij „ter bevordering van Nijverheid te Haarlem in hare laatste „vergadering hare gouden medaille heeft uitgeloofd aan den „Schrijver van *het beste Handboek over de Veengraverij in de hooge „veenen, bevattende al wat de behandeling der veen- en ondergronden betreft; inzending vóór den* 1*sten November* 1848, en dat „deze prijsvraag is uitgeschreven op voorstel en aandrang „van het te Assen gevestigde Departement der Maatschappij van Nijverheid."

Zoo ooit, dan heeft de Maatschappij van Nijverheid te Haarlem hierdoor getoond te beseffen, welken invloed de veengraverij in de hooge veenen heeft op de ontwikkeling van de nijverheid in de provinciën Groningen, Vriesland, Drenthe en Overijssel. Zoo ooit, dan heeft de Maatschappij van Nijverheid hiermede eene prijsvraag uitgeschreven, welke haar de belangstelling en de erkentelijkheid van deze streken moet verzekeren: — bij de moeijelijkheid, welke er thans bestaat, om jongelieden aan een bestaanmiddel te helpen, zoowel in Holland, als in de landprovinciën; bij de uitsluitend ambtelijke rigting, die, helaas! de studiën van velen onzer jongelieden nemen, roepen onze hooge veenen en de ontbloote, voor den landbouw zoo geschikte ondergronden beide om belangstelling, en wijzen zij zich, als het ware, van zelf aan als de plaats, waar velen het elders te vergeefs gezochte bestaanmiddel kunnen vinden, en het gevraagde handboek, terwijl het van belangstelling getuigt in dezen aangelegenen tak van Nijverheid, zal de gelegenheid, om denzelven als bestaanmiddel aan te grijpen, vergemakkelijken; ook zal het gevraagde handboek en reeds de uitschrijving op zich zelve, in Holland meer de veengraverij en de hooge veenen bekend maken, hetwelk niet anders dan gunstig op het debiet kan werken. Na de afscheiding van België is de veengraverij niet vooruitgegaan, hetzij de oorzaak ligge in overproductie, of in de belasting; maar zeker is het, indien de fabrikanten en partikulieren in Holland turf in plaats van steenkolen gebruikten, indien men algemeen meer en beter kon debiteren in Holland, dat én de nadeelige gevolgen der overproductie én die der belastingen zouden verdwijnen. „*Eendragt maakt magt*," moet ook op het punt der nijverheid de kracht der Nederlanden blijven uitmaken, en wanneer de overige provinciën passende belangstelling toonen in de veengraverij en in de hooge veenen, dan zal ons noch de overproductie, noch belasting schaden, te meer, daar zelfs deskundigen beweren, dat de turf bij stoommachines kan worden aangewend. Het uitschrijven van deze prijsvraag is voor de vier noordelijke provinciën een belangrijk teeken voor in Holland herlevende belangstelling in de veengraverij en in de hooge veenen en, geve dit het Opperwezen! een voorteeken van betere tijden voor de veenlieden.

Wij wekken daarom alle bekwame veenlieden op, om het hunne te beproeven ter beantwoording der vraag: vooral in de provincie Groningen waren vroeger bekwame mannen in dit vak; het is genoeg eenen LUCAS TRIP, eenen J. A. DE SITTER te noemen, en in de provincie Groningen bovenal zijn nog mannen in dit vak doorkneed. Drenthe mag roem dragen op haren secretaris STRUICK, den grondlegger van Gasselternijeveen, op jhr. R. VAN ECHTEN, den stichter van het Hoogeveen, en op L. GREVYLINK, den aanlegger van de Smilde en het Annerveen; Vriesland op jhr. JOHAN VEGILIN VAN CLAERBERGEN, Grietman van Donia Werstal: — in al deze gewesten vindt men nog mannen genoeg, in staat en geschikt, om het gevraagde handboek zamen te stellen: allen, die daartoe bekwaamheid bezitten, zijn er toe verpligt; want zij vermeerderen in de overige provinciën des rijks de bekendheid en daarmede de belangstelling in hunne nijverheid, en in de gevolgen hun debiet; want het is voor allen in ons land, ook voor de wetgevende magt, van belang, onzen tak van nijverheid, ons bestaanmiddel, in al deszelfs heilzame gevolgen wél te kennen en juist te beoordeelen: het zal ook medewerken, om bekwame mannen dezen tak van nijverheid als bestaanmiddel te doen aanvatten, hetwelk wederom tot nieuwe denkbeelden, nieuwe uitvindingen en verbetering zal leiden. Hartelijk wenschen wij alzoo, dat de Maatschappij van Nijverheid haar doel, om een goed handboek te verkrijgen, bereike; want dit is in ons belang. Eere hebbe het voorstellend departement *Assen*, dat door deszelfs voorstel en aandrang (hoewel het vreemd kan schijnen, dat er aandrang noodig geweest zij) deze prijsvraag uitlokte; dat departement, hetwelk in Januarij 1845 het nut der spoorwegen voor de noordelijke gewesten ter sprake bragt, heeft ook hierdoor nut gedaan. Eere hebbe 's departements voorzitter, den wakkeren mr. L. N. graaf VAN RANDWIJCK, Gouverneur van Drenthe, die teregt oordeelt, dat het bevorderen der nijverheid in deze streken door alle mogelijke te zijner dienste staande middelen tot zijnen verhevenen werkkring behoort.

GRONINGEN, 21 Augustus 1845.

Een veeneigenaar en verveener.

'sGRAVENHAGE, 24 Augustus. Bij Z. M. besluit van den 16den Augustus 1845, no. 63, is goedgekeurd de beroeping, uitgebragt door de kerkeraad der Hervormde gemeente van Oosterzee en Echten, onder de klassis van Heerenveen, op *Johannes Constantinus Albertus van de Siepkamp*, predikant te Oosterwolde en Fochtelo.

AMSTERDAM, 25 Augustus. Naar men verneemt, heeft de weleerw. heer *J. E. de Voogd*, predikant te Nijmegen, het beroep als leeraar bij de Nederduitsche Gereformeerde gemeente alhier aangenomen.

ASSEN, 26 Augustus. Van Z. Exc. den minister voor de zaken der Hervormde eeredienst is de volgende nominatie van predikanten ontvangen, om daaruit voor de Hervormde gemeente te Assen een' predikant te kiezen: *J. R. van Eerde*, te Obergum; *J. H. A. C. Hanewinckel*, te Ravestein; *H. van Ingen*, te Dalen; *A. W. van Mook*, te Coevorden; *A. H. Pareau*, theol. dr. te Monnikendam; *K. F. van Setten*, te Doeveren en Genderen; *D. Uittenboogaard*, te Loenen op de Veluwe; *G. E. W. de Wijs*, te Jisp.

De Minister van Financiën heeft, in dato 22sten Augustus j.l., ter kennis van al de daarbij belanghebbenden gebragt, dat, krachtens art. 13 der Wet van den 29 December 1835 (*Staatsblad* no. 41), de middelprijzen der inlandsche Granen, opgegeven door de Commissiën, volgens art. 9 der opgemelde wet, voor het geheele Rijk, over het tijdvak van den 20 Julij tot en met den 19 Augustus 1845, zijn geweest als volgt:

Tarwe per mudde	*f* 7 — 56.	*Gerst* per mudde	*f* 4 — 65.
Rogge „ „	- 6 — $42\frac{1}{2}$.	*Haver* „ „	- 2 — 82.
Boekweit „ „	- 6 — 53.	*Ongepelde Spelt*	- 2 — 17.

Weshalve, volgens art. 1 der opgemelde Wet, gedurende de maand September eerstkomende, de regten op den *in-* en *uitvoer* van de onderstaande Graansoorten zullen bedragen als hieronder staat uitgedrukt:

	REGT PER MUDDE. *Inkomend.*	*Uitgaand.*
Tarwe en *gepelde Spelt*	*f* 1 — 00.	vrij.
Rogge	- 0 — 15.	*f* 0 — 30.
Boekweit	- 0 — 15.	- 0 — 30.
Gerst en *Mout*	- 0 — 25.	vrij.
Haver	- 0 — 75.	vrij.
Ongepelde Spelt	- 1 — 00.	vrij.

Hebbende de wekelijksche middelprijzen in de provincie Groningen bedragen:

	TARWE.	ROGGE.	BOEKWEIT.	GERST.	HAVER.
1ste week:	*f* 5,75,	*f* 4,95,	*f* $4,97\frac{1}{2}$,	*f* $4,22\frac{1}{2}$,	*f* $2,37\frac{1}{2}$.
2de „	- 5,85,	- 4,80,	- 4,95,	- $4,22\frac{1}{2}$,	- 2,35.
3de „	- $6,07\frac{1}{2}$,	- 4,95,	- 4,95,	- $4,22\frac{1}{2}$,	- $2,37\frac{1}{2}$.
4de „	- 6,90,	- $5,62\frac{1}{2}$,	- 6,00,	- $5,22\frac{1}{2}$,	- $2,72\frac{1}{2}$.

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Tonningen den 18 Aug., kapit. *Wolthuis* Klasina, den 19den *de Boer* Petronella en *Forma* Catharina, alle drie van Dantzig n. Amsterdam; *Bakker* Antina, van Dantzig n. Bremen; *Hansen* Catharina, van Petersburg n. Antwerpen; *Oostra* Antina Hillegina, van Straalsund n. Schiedam; *Butter* jonge Jan, van Hamburg n. Stege; *de Boer Sap* Hendrika, van Cuxhaven n. de Oostzee.

Binnengekomen te Amsterdam den 23 Aug., kapit. *de Grooth* Catharina Engelina en *Lukje* Liefdadigheid, beide van Londen; den 24sten *Mulder* Wilhelmina Arnolda, van Batavia; *Sap* Broederliefde, van Londen; den 25sten *Menkema* Catharina Sijpkens, van Havre; *Zeegers* Annagiena, *Blauw* Gesina, *Mulder* Afina Agatha, *Tuntelder* Geertruida en *Ketelaar* de Hoop, alle vijf van Londen; *Boer* Margina en *Kiers Kok* de Hoop, beide van Newcastle; den 26sten *Ouwehand* de Hoop, van Hull; *Rozeboom* de Hoop, van Norden. — Te Hollesloot den 25 Aug., *Meijer* Fransiscus, van Archangel. — Te Texel den 25 Aug., *Kolk* Marchiena, van Newcastle. — In het Vlie den 23 Aug., *Nap* Jantje, van Christiansand. — Te Dordrecht den 25 Aug., *Klein* jonge Cornelis, van Torravechia; *van Wijk* jonkvr. Maria en *Schut* Jacomina, beide van Liverpool. — Te Brielle den 25 Aug., *de Boer* Eliza, van Liverpool. — Te Sourabaya den 4 Mei, *Dijkema* Elisa Susanna, van Batavia. — Op de Rivier van Bordeaux den 20 Aug., *Poort* Johanna, van Rotterdam; *Hazewinkel* Roelf Giezen jr., van Dieppe. — Op de Rivier van Nantes den 20 Aug., *de Groot Bakker* Katharina, van Petersburg; *Zeilstra* Fortuin, van Amsterdam; *Kok* de Trouw, van Petersburg; *Cramer* Jacoba Maria, van Dantzig; *Engelsman* Niessina Schuuringa, van Stettin. — Te Gravesend den 21 Aug., *Kroon* Wicherdina, van Amsterdam; den 22sten *de Jonge* jonge Reintje, van Workum. — Te Kroonstad den 14 Aug., *Sprik* Anna Maria en den 16den *Bakker* Margaretha Agnes, beide van Amsterdam. — Te Wyburg den 5 Aug., *Mulder* Jantina Gesina, van Rotterdam; dezelve is den 1! dito naar Kiel vertrokken. — Te Bolderaa den 15 Aug, *Hazewinkel* Onderneming, van Amsterdam; *Hazewinkel* Alberdina, van Hamburg. — Te Memel den 13 Aug., *de Groot* Agatha en den 14den *Drok* Middelstein, beide van Harlingen. — Te Drammen den 4 Aug., *Bossinga* Engberdina, van Kampen. — Te Cardiff den 20 Aug., *Legger* Geerdina, van Rotterdam. — Te Gibraltar den 10 Aug., *Lovius* Trekvogel, van Groningen, l. v. Cadix.

Binnengekomen te Texel den 26 Aug., kapit. *Ketelaar* Jantina Hendrika, van Hull. — Op de Rivier van Bordeaux den 22 Aug, *Bakker* de Nijverheid, van Amsterdam. — Te Dantzig den 15 Aug., *Jonker* Barbara, van Bremen; den 16den *Douwes* Ons Genoegen, van Amsterdam; *Heida* Hendrika Catharina, van Termunterzijl; den 17den *Pekelder* Heidewika, van Delfzijl; *de Jonge* Catharina Cornelia, van Aalborg; den 18den *de Jonge* Jantina, van Amsterdam. — Te Swinemunde den 18 Aug., *Volkersma* Cornelia, van Hamburg; den 19den *Douwes* Vriendschap, van Amsterdam. — Te Hamburg den 22 Aug., *de Jonge* Elisabeth, van Utrecht.

In lading te Londen den 21 Aug., kapit. *de Jonge* de 4 Zusters, den 22sten *Rasker* Toekomende Vrouw en *Kroon* Wicherdina, alle drie voor Amsterdam.

Zeilklaar te Londen den 21 Aug., kapit *Gialts* Helena, naar Groningen; *Kuiper* Annegiena Elsina, naar Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 23 Aug., kapit. *Jonkhoff* de Hoop, naar Londen; *Jaski* Alida Theodora, naar Hull; *de Vries* Jantina, naar Stettin; *van Duinen* Alkanna Elisabeth, op avontuur; den 25sten *Jonker* jonge Agatha, naar Hull; *Taay* Gesina Jantina, naar Dantzig; *Klein* jonge Roelof, naar Amsterdam; den 26sten *Bekkering* Ulrike, naar Stettin; *de Boer* Anje, op avontuur. — Van Texel den 25 Aug., *Vos* Reine en *Drent* Egberdina Annechina, beide naar Drammen. — Uit het Vlie den 23 Aug., *Stuitvoet* Margaretha Gesina en *Plukker* Martha Alida, beide naar Londen; *Nieboer* Leeuwarden, naar Engeland; *Smit* de Hoop, naar Hartlepool; *Wiersma* de Herstelling, naar Archangel; *de Jonge* Petrus Jacobus, naar Petersburg; *Dekker* de Onderneming, naar Memel; *Kraan* Helena en *Brouwer* Elsina, beide naar Drammen; *de Boer* Wilhelmina en *Dijkstra* de 3 Gebroeders, beide naar Osterrusoer; *de Boer* Willem, naar Droback; *Smit* jonge Gerrit, *Bieze* Bouwina, *Mulder* Wendelina en *Plukker* jonge Hendrik, alle vier op avontuur. — Van Helvoet den 25 Aug., *Douwes* Jeldina Margaretha, naar Rouaan; *Potjer* Emma Obina, naar Liverpool; *Legger* Marchina, naar Harwich. — Van Maassluis den 25 Aug., *Heeres* jonkvr. Elisabeth, naar Liverpool. — Van Vlissingen den 23 Aug., *Wijbus* de Vriendschap, naar Londen. — Van Buccari den 9 Aug., *Schuur* Alida Elisabeth, naar Deal. — Van Livorno den 10 Aug., *Vos* Margina Wilhelmina, naar Londen. — Van Royan den 18 Aug., *Gust* Anna, naar Rotterdam. — Van Marseille den 19 Aug., *Fijn* Klasina Theodora, naar Antwerpen. — Van Kroonstad den 11 Aug., *Kok* Abrahammina Henriette, *Postema* Gesina en den 13den *Vos* Catharina Knelsina, alle drie naar Amsterdam; den 15den *Smit* Jan Freerk, naar Harlingen.

Vertrokken van Amsterdam den 26 Aug., kapit. *Zoutman* Geertruida Hendrika, naar Stettin; *de Vries* Gezusters, naar Drammen; *Duit* Maria, naar Rendsburg; *Ellens* Lammegina, op avontuur; den 27sten *Hansens* Neerl. Weldaad, naar Gibraltar; *Dekker* Alida, naar Newcastle. — Van Texel den 26 Aug., *de Jonge* jonge Pieter, naar Hull. — Van Dantzig den 15 Aug., *Dokter* Maria Geertruida en den 16den *Muntendam* Sara Anna Cornelia, beide naar Amsterdam; *Weering* Gesina, naar Harlingen. — Van Swinemunde den 19 Aug., *Joosten* Alberdina, naar Amsterdam; *Hoekstra* Anna Juliana, naar Londen. — Van Hamburg den 23 Aug., *Joosten* Goede Verwachting, naar Amsterdam; *Westers* Hermanna, naar Kampen.

Kapit. van Leeuwen, voerende het schip *Agneta*, van Amsterdam naar Batavia, te Bahia binnengeloopen, meldt van daar, in d.d. 7 Julij, dat hij den 8 Junij, des avonds te 6 uren, nadat het den geheelen dag mooi weêr was geweest, op 6° N. Breedte, 21° W. Lengte, door eene hoos was overvallen, waardoor de bazaansmast brak en op het dek nederkwam, terwijl hij tevens de groote en voorbramsteng, mars- en bramra verloor en er eenige puttingijzers gebroken werden, en dat hij onder noodtuig te Bahia is gearriveerd, alwaar men bereids bezig is de schade te repareren; het schip is geheel digt gebleven, en hoopte men spoedig de reis te kunnen voortzetten.

Het schip *Trekvogel*, kapit. Spanjersberg, van Vlaardingen naar Lissabon, is den 20 Aug. te Douvres met verlies van den marseilsra binnengeloopen.

Het schip *Eendragt*, kapit. Taaks, van Carolinerzijl naar Stettin, is den 22 Aug. te Cuxhaven met verlies van anker en touw binnengeloopen.

Een tjalk, van Hamburg met suiker naar Amsterdam, ligt bij Sandensel gevaarlijk ten anker, doch is, niettegenstaande de Westelijke storm, nog in goeden staat.

Het schip *Gute Christine*, kapit. Mathiesen, van Wijburg naar Bordeaux, te Elseneur ter reede liggende, is in den nacht van den 20 Aug. met meer andere schepen losgeraakt en heeft wegens aandrijving de boeg ingestoten.

In den nacht van den 4 Aug. is op de klipgrond bij Ystest'ens totaal verongelukt een Nederlandsche kof, vermoedelijk van de Oostzee komende.

De schepen *jonge Margaretha*, kapit. Snitselaar, *Hoop op Eendragt*, kapit. Vos, *Elisabeth*, kapit. Esbra, en *Ikina*, kapit. Knoop, alle vier van Hamburg naar Amsterdam, zijn den 22 Aug. te Cuxhaven binnengeloopen; het laatste lek, met verlies van zeilen, anker, enz., hebbende bij de Tillen zwaar gestoten. Nog is aldaar wegens schade uit zee terug gekomen het schip *Jacobina*, kapit. Holseher, van Hamburg naar Harlingen.

DELFZIJL den 28 Aug. Binnengekomen den 24sten kapit. *Pluim* Antiena, van Leer; *Kat* Stad Emden, van Hamburg; *Hollander* Antje, van Bremen; *de Roth* Wisselina, van Hamburg. — Vertrokken den 25sten *de Jong* de 3 Zusters, *Witkop* Martha, *Donga* Annegina en den 27sten *Heerema* Georg, alle vier naar Noorwegen.

Op den 26sten is alhier binnengekomen kapit. Witkop, met de equipage van het op den 25 dezer, des namiddags te half een, bij de Kaapton gezonken kofschip *Annegina*, kapit. A. Donga; de inventaris is gedeeltelijk geborgen.

ZOUTKAMP den 27 Aug. Binnengekomen den 25sten kapit. *Hansen* de Verwachting, van Noorwegen; den 27sten *Sluiter* de Zeemeeuw, van de Elve. — Vertrokken den 25sten *Hangelbroek* Eendragt en den 26sten *de Groot* Jantina, beide naar Noorwegen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN,

WELKE DE SOND GEPASSEERD ZIJN.

18 Aug. de Jonge, Johanna (Amsterdam), van Bergen naar Riga.
Swart, Cornelia (Amsterdam), van Bergen naar Petersburg.
de Boer, Hoop en Verwachting (Pekela), v. Nerva n. Harl.
19 —— van der Werf, Jantina (Veendam), van Memel naar Rotterd.
Nagel, Afina Alberdina (Pekela), van Riga naar de Zaan.
De Wind den 18den N.W.; den 19den Z.

196ste KONINKL. NEDERL. LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

9*de Lijst.* No. 2625 een prijs van *f* 1000. — 10*de Lijst.* No. 10099 een prijs van *f* 50,000. No. 17682 een prijs van *f* 10,000. — 11*de Lijst.* No. 12319 een prijs van *f* 25,000. No. 2405, 13253 en 223 ieder een prijs van *f* 1000. — 12*de Lijst.* No. 10444 een prijs van *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 22sten tot en met den 28sten Augustus 1845 zijn te *Groningen* geboren 11 zoons en 10 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 6 ouden en 7 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 26 *Augustus.*

TARWE.	GERST.	Zw. Voer 40 ₶ *f* 2,50
Oude Bak 70 ₶ *f* 7,75	N. Wint. 54 ₶ *f* 4,80	» 42 » » 2,65
Oml. » »	O. » 56 » » 5,35	BOONEN.
» » »	» 58 » » 5,65	Paardenb. *f* 6,25,50
Old. 66 » » 6,00	Zomer » »	ZADEN, ENZ.
» 68 » » 6,50	» »	Gr. Gort *f* 9,50 a *f* 10,25
» 70 » » 7,00	Knobbe 60 » » 5,20	Par.100N. ₶ *f* 14 *f* 17
ROGGE.	HAVER.	Kooiz. *f* 8,50 tot *f* 11,25
J. Inlands. 64 ₶ *f* 5,25	Dikke 41 ₶ *f* 2,40	N. Aveelz.
» 66 » » 5,65	» 44 » » 2,60	Boterz. *f*
» 68 » » 6,05	» 47 » » 2,80	Dederzaad *f*
N. 66 » » 5,55	» 50 » » 3,10	G. Mostz. *f*
BOEKWEIT.	Bl. Voer 35 » » 2,00	Raapolie *f* 38 a *f* 39
Gr. Zand 60 ₶ *f* 6,65	» 38 » » 2,30	Boter 1 Ton *f* 22 *f* 25
» 62 » » 7,05	» 41 » » 2,60	
Zw. Zand »	Zw. Voer 38 » » 2,35	
Veen 62,64 ₶ *f* 6,85 *f* 7,25		

Tarwe met weinig handel in een doen. — Rogge iets lager verkocht. — Boekweit 25 a 30 cents lager afgaande. — Gerst meer aan en in de ligte soorten iets lager afgegeven. — Haver met weinig vraag. — Koolzaad was er ongeveer 300 lasten aan, de beste soorten waren wel te plaatsen; mindere dito gingen slepend af.

ROTTERDAM, 25 *Aug.* Ten gevolge der gunstiger weêrsgesteldheid ging er in de laatste acht dagen zeer weinig in Granen om. Heden was de stemming zeer flaauw en waren de omzettingen geheel onbeduidend, ofschoon men de meeste artikelen lager konde koopen. Tarwe: Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. o. en j. Tarwe was tot eene prijsvermindering van *f* 10 a *f* 15 moeijelijk te plaatsen. Van nieuwe waren eenige klussen aan de markt, nog al uiteenloopend van kwal., waaronder intusschen enkele van goede hoedanigheid. Verkocht: Oude Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. *f* 240, *f* 270; j. mooije en puike dito *f* 248, *f* 270; j. ord. en goede dito *f* 225, *f* 245; j. mind. en gem. dito *f* 195, *f* 216; j. Zomer dito *f* 202, *f* 225; nieuwe 1845 dito *f* 210, *f* 248; 130 ₶ o. witb. Poolsche *f* 325; 130, 131, 132 ₶ j. Bovenl. *f* 280, *f* 285, *f* 290; 127, 128, 129 ₶ Bovenl. *f* 270, *f* 272, *f* 275; 129 ₶ j. witb. Poolsche *f* 320. — Rogge: Zeeuwsche, Vlaamsche, Overm. en Noordbr. jar. *f* 3 lager moeijelijk te plaatsen; in buitenl. soorten vond nog hetzelfde van de verleden week eenige handel plaats; tot vorige prijzen werd dringend aangeboden, en zou men bij partij gemakkelijk lager kunnen koopen. Verkocht: J. Inl. *f* 210, *f* 225; nieuwe 1845 Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. *f* 189, *f* 216; nieuwe 1845 Noordbr. *f* 188, *f* 213; 119, 120 ₶ Poolsche *f* 201, *f* 203. — Gerst: Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. n. Winter *f* 3 lager; van Zomer waren kleine partijtjes ter markt, redelijk van deugd en droogte; ongedr. buitenl. lager verkrijgbaar; gedr. op vorige prijzen geboden. Verkocht: nieuwe 1845 Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. Winter *f* 165, *f* 171; dito Zomer *f* 150, *f* 156; 99 ₶ Arch. *f* 175; 107 ₶ gedr. Deensche *f* 170. — Haver: Zeeuwsche, Vlaamsche en Overm. prijsh. en andere kwal. als voren. Verk.: Zeeuwsche korte *f* 93, *f* 108; dito lange *f* 75, *f* 105. — Boekweit *f* 50 lager; Noordbrab. heeft slechts *f* 235 a *f* 240 kunnen opbrengen; Maas *f* 220. — Koolzaad 1 a 2 p. vl. lager, puik Zeeuwsch, Vlaamsch en Overm. 60, 61 p. vl. Minder dito en Flakkeesch 57, 58, 59 p. vl. Gering 52 a 55 p. vl. Gering Polder 48 p. vl. In veiling min of meer beschadigd Hongaarsch van *f* 304 tot *f* 320. — Lijnzaad redelijk prijsh. Circa 40 last Archang. 109, 110 ₶ zijn tot een' geheim gehoudenen prijs verhandeld. In veiling 98 ₶ ger. Windau *f* 184, *f* 187.

AMSTERDAM, 25 *Augustus.* Tarwe met meer handel, vooral in entr. In entr.: 128 ₶ b. Pools. *f* 285; 132 ₶ Deensch *f* 275; 129 ₶ Rost. *f* 280. In cons.: 128 ₶ b. Pools. *f* 320, *f* 325; 123 ₶ Groninger *f* 210. — Rogge prijshoudende: 120 ₶ Odessa *f* 203 bij partij; 117, 118 ₶ Stettin *f* 196, *f* 198 bij partij. — Gerst ruim prijshoudende met goeden handel: 112 ₶ Deensche *f* 168, *f* 170; 115 ₶ dito *f* 176; 118 ₶ p. dito Chevallier *f* 190. — Haver in een doen: 85 ₶ dikke *f* 105. — Boekweit: Op de schoone vooruitzigten van het te velde staande gewas, was het artikel zeer slap en de handel tot eene verlaging van *f* 60 per last uiterst beperkt en alleen verk. 117 ₶ Amersf. *f* 225.

Koolzaad dadelijk in een doen: April ½ p. vl. hooger; op 9 vat in Oct. en Nov. 68 p. vl.; April 68 p. vl. — Raapolie dadelijk en op levering in een doen: per 6/w. *f* 39,50; vlieg *f* 38,50; Sept. *f* 38,50 a 75; Oct. *f* 39 a 25; Nov. *f* 39,25; Dec. *f* 39,25 a 50; Mei *f* 38,50 a 75. — Lijnolie per 6/w. *f* 29,75; vlieg. *f* 28,75. — Hennepolie per 6/w. *f* 33,25; vlieg. *f* 32,25. — Raapkoeken *f* 70 a *f* 75. — Lijnkoeken *f* 8,50 a *f* 10,50.

AMSTERDAM, 27 *Augustus.* Tarwe met weinig handel: 129 ₶ o. Bovenl. *f* 298. — Rogge goed prijshoudend: 120 ₶ p. Stett. *f* 206 bij partij; 119 ₶ mindere dito *f* 198 bij partij; 114, 115 ₶ j. Gron. *f* 170; 119 ₶ Pruiss. *f* 210. — Gerst prijshoudende: 110, 112, 113 ₶ Deensche *f* 165, *f* 170, *f* 172. — Haver in een doen: 85 ₶ Dikke *f* 105.

Nog verkocht: 127 ₶ b. Poolsche Tarwe *f* 326; 128 ₶ p. o. b. dito *f* 325, *f* 320; 125, 126 ₶ o. Gron. *f* 260. — 118 ₶ Stettin Rogge *f* 200.

Koolzaad dadelijk in een doen, op levering prijshoudende: Oostvr. 59½ p. vl.; n. Zeeuwsch 60 p. vl.; op 9 vat dadelijk en Sept. 68 p. vl.; Oct. 68½ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 110, 111 ₶ Riga *f* 257½. — Raapolie dadelijk en op levering wel zoo aangenaam: per 6/w. *f* 39,75; vlieg. *f* 38,75; Sept. *f* 38,75; Oct *f* 39,25; Nov. *f* 39,25 a 50; Dec. *f* 39,50 a 75; Mei *f* 39. — Lijnolie per 6/w. *f* 30; vlieg. *f* 28,75 a *f* 29,25. — Hennepolie per 6/w. *f* 33,25; vlieg. *f* 32,50.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 27 *Augustus.*

NEDERL. Werkel. Schuld 2½ pCt. $63\frac{5}{8}$, $63\frac{3}{4}$, $63\frac{1}{4}$; Dito dito 3 pCt. $76\frac{13}{16}$, $76\frac{7}{8}$; Dito dito 4 pCt. $100\frac{5}{16}$; Amortisatie-Syndic. 4½ pCt. 100; Dito dito 3½ pCt. $93\frac{1}{2}$, $93\frac{3}{4}$, $93\frac{1}{2}$; Handelmaatschappij 4½ pCt. 168, $168\frac{1}{2}$, 168; Aand. Rijn-Spoorweg 4½ pCt. $115\frac{1}{2}$. — BELGIE, 2½ pCt. $56\frac{1}{4}$. — SPANJE, Leening bij *Ardoins* v. 85 £ 5 pCt. $23\frac{1}{2}$, $23\frac{3}{4}$; Dito bij dito, onbep. stukken 5 pCt. $21\frac{7}{8}$, $22\frac{3}{16}$; Dito 3 pCt. $39\frac{1}{2}$, 40; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. $30\frac{1}{4}$, $31\frac{1}{2}$, $31\frac{5}{16}$; Dito dito Kleine St. 32; Coupons *Ardoins* 24, $24\frac{1}{4}$. — PORTUGAL, te Londen $65\frac{15}{16}$, 66. — RUSLAND, Obl. bij *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $109\frac{1}{4}$, $109\frac{3}{8}$; Dito dito 1828 en 1829 5 pCt. $108\frac{3}{4}$, $108\frac{1}{2}$; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. $100\frac{1}{2}$, $100\frac{1}{4}$; Dito bij *Stieglitz en Comp.* 4 pCt. $92\frac{11}{16}$; Cert. te Hamburg 5 pCt. $106\frac{1}{4}$.

Nap. Cert. bij *L. & B.* 5 pCt. $96\frac{1}{2}$; Braz. 1843 5 pCt. 90; Col. ex Ven. 6 pCt. $15\frac{7}{16}$, $\frac{9}{16}$, $\frac{1}{2}$; Portug. 4 pCt. $65\frac{3}{4}$.

Onze binnenl. fondsen, die in het begin der beurs eene neiging tot prijsverbetering vertoonden, zijn later weder tot hunnen koers van gisteren terug gevallen. De omzet in Integralen vertoonde eenige levendigheid.

Van Spoorweg-Aand. waren Oude Rijn iets flaauwer. Daarentegen was er tot verhoogde koersen veel vraag naar Nieuwe Rijn.

In Spaansche was de markt, die gisteren reeds eene neiging tot vooruitgang vertoonde, heden zeer geanimeerd.

Naar alle soorten derzelve, doch inzonderheid naar Binnenl. 3 pCts. was zeer levendige vraag, en in genoemd effect bedraagt de daardoor te weeg gebragte prijsverbetering sedert gisteren circa 1 pCt.

Van de overige vreemde fondsen waren Portug., Columb. en Ecuador iets meer gezocht.

Bl. Gr. Onbep. Coup. *f* $1\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$; Grenada Uitgest. $5\frac{15}{16}$, 6, Ecuador $2\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$; Nieuwe Rijnspoorweg 126, 127.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt.; Prolongatie 3½, 4 pCt.; Wissel-Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. 2½ pCt. $63\frac{5}{8}$; Handelm. 168; Ardoins v. 510 £ $22\frac{3}{16}$ a ¼.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

*** Heden beviel van eene DOCHTER W. S. FOCKEMA, geliefde Echtgenoote van

Dr. **J. H. WARREN.**

DOCKUM, 21 Augustus 1845.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen wélgeschapen ZOON C. J. E. HAACK, geliefde Echtgenoote van

J. C. VAN DER LOEFF.

STADS-KANAAL, 25 Augustus 1845.

, HOOGEZAND, 24 Augustus 1845. Mijne geliefde Echtgenoote J. J. HILBRANDS beviel heden van eenen ZOON.

B. G. KOLK.

, APPINGEDAM, 25 Augustus 1845. Heden beviel voorspoedig van een' ZOON C. E. CLEVERINGA, Echtgenoot van

Dr. **P. A. VAN DER LOEFF.**

, Heden verloste van eene DOCHTER L. GERBER, Echtgenoote van

E. VAN SLOCHTEREN,
Goud- en Zilversmid.

GRONINGEN, 26 Augustus 1845.

, Ondertrouwd:

JAN VAN CALCAR,
van 't *Hoogezand*,
en
GRIETJE DE VRIES.

ZAANDAM, 21 Augustus 1845.
Eenige kennisgeving.

, LEER, 18 Augustus 1845. Heden overleed alhier mijne geliefde Echtgenoot SOPHIA LOUISA PETERS, in den ouderdom van 34 jaren, mij vier Kinderen nalatende, te jong, om dit zwaar verlies te kunnen beseffen. Slechts zes jaren mogt ik met haar in een gelukkig huwelijk vereenigd zijn. Veel heb ik verloren, maar ik hoop den Heere te zwijgen en mij te sterken in mijnen God.

CH. J. TRIP, *Predikant.*

Eenige kennisgeving.

, GRONINGEN, 23 Augustus 1845. Heden ontving ik de voor mij en wederzijdsche Betrekkingen hartgrievende tijding, dat mijn geliefde Echtgenoot TONKO SONIUS MEKKES, *Stuurman op het Kofschip van Kap.* J. W. DREWES, den 15den Augustus over boord is geslagen in de Noordzee, op de hoogte [illegible] de *Eems*, en alzoo zijn leven eindigde, in den ouder[illegible] van bijna 38 jaren, mij uit een 4jarig huwelijk 2 kinderen [illegible]de.

ZWAANTJE RUSSINK,
Wedw. T. S. MEKKES.

[illegible] *kennisgeving.*

[illegible]eden overleed, tot bittere droefheid van mij, mijn [illegible] Kind en zijne Voor-Kinderen, mijn geliefde Man en der [illegible]deren zorgdragende Vader H. VAN DER KOLK, in den [illegible]erdom van 61 jaren.

GRONINGEN, 23 Augustus 1845.

GEERTRUIDA KUINS,
Wedw. VAN DER KOLK.

NB. De Affaire blijft gezamentlijk continueren; verzoekende vriendelijk gunst en rekommandatie.

, MEEDEN, 27 Augustus 1845. Moest ik, drie weken geleden, mijne dierbare Echtgenoote door den dood missen, thans behaagde het den Almagtige, mijn jongste Kind HOMMO, oud twaalf weken, door den dood weg te nemen. Smartelijk zijn voor mij die verliezen, doch ik wensch in dezen weg Gode te zwijgen, en mijn' troost te zoeken in de Godsdienst van onzen Heer en Zaligmaker.

N. H. TONKES.

Eenige kennisgeving.

OPROEPING
TOT DEELNEMING IN EENE NEGOTIATIE,

groot *f* **50,000 — 00**, *ter bestrijding der kosten van aanleg van eenen* **KUNSTWEG** *van WINSCHOTEN naar de HANNOVERSCHE GRENZEN.*

BURGEMEESTER en **WETHOUDEREN** van *WINSCHOTEN* en **BURGEMEESTER** en **ASSESSOREN** der Gemeente *BEERTA* notificeren bij deze, dat, ter voldoening aan art. 4 van het Plan van Geldleening, door de respective GEMEENTERADEN der beide Gemeenten gearresteerd den 17den en 10den Mei 1845, goedgekeurd bij Zr. Ms. Besluit van den 21sten Julij daaraanvolgende, no. 55, van den eersten tot en met den vijfden September aanstaande, des voormiddags van 9—12 en des namiddags van 2—5 uren, ter Griffie in de beide Gemeentehuizen van *Winschoten* en *Beerta* zullen voorliggen de INSCHRIJVINGS-REGISTERS tot DEELNEMING in bovengemelde GELDLEENING, waarvan het Plan, 't welk mede ter inzage in de Gemeente-lokalen zal worden voorgelegd, onder andere, de navolgende bepalingen bevat:

1°. De Negotiatie bestaat uit *honderd* Aandeelen, ieder à *vijfhonderd guldens.*

2°. Voor elk Aandeel zal worden afgegeven eene Obligatie van *f* 500 — 00, op naam of in blanco, ter keus der Deelnemers, bij de Inschrijving op te geven, voorzien van het vereischte getal Coupons, ten vervaldage, daarin vermeld, of later betaalbaar ten Kantore van der Administrateur, daartoe door de respective Gemeenteraden te benoemen.

3°. De Geldopneming geschiedt tegen eenen jaarlijkschen interest van 3½ procent. Het zal echter mede vrijstaan, tegen eenen jaarlijkschen interest van 4 ten honderd in te schrijven, hetwelk bij de inschrijving moet worden vermeld.

De inschrijvingen, op den eersten dag genomen, zullen bij voorkeur boven de inschrijvingen van den tweeden dag en de volgende dagen worden aangenomen, en zullen deze laatsten niet in aanmerking worden genomen, wanneer die van den eersten dag toereikende mogten zijn of het bedrag der geheele geldleening te boven gaan, nogtans met deze uitzondering, dat inschrijvingen, tegen 3½ procent gedaan, onverschillig op welken dag, altijd bij voorrang boven de inschrijvingen naar 4 procent tot het volle bedrag zullen gegund worden, en zelfs als inschrijvingen naar 4 ten honderd gedaan zullen gerekend worden, wanneer de 3½ pc. inschrijvingen minder bedragen, dan het geheele bedrag der Negotiatie.

4°. Door het lot zal de plaatsing der Aandeelen geregeld worden, wanneer op den eersten dag een hooger bedrag naar 3½ pc. is ingeschreven, dan vereischt wordt.

Eene gelijke loting zal plaats vinden over de Aandeelen naar 3½ pc., op den tweeden dag of de volgende dagen genomen, welke tot aanvulling van het bedrag der inschrijvingen van den eersten dag zullen vereischt worden.

Zullende deze loting mede plaats vinden tusschen de inschrijvingen naar 4 pc. gedaan, wanneer, het bedrag der 3½ pc. inschrijvingen niet toereikende zijnde, die als inschrijvingen naar 4 pc. zullen aangemerkt worden; — alles met inachtneming der volgorde, hierboven vermeld.

De loting geschiedt, zoo daartoe termen bestaan, in het openbaar in het Gemeente-lokaal te *Winschoten*, ten overstaan van Burgemeester en Wethouderen van *Winschoten* en van Burgemeester en Assessoren van de gemeente *Beerta.*

5°. De fournissementen geschieden in twee termijnen, als op 1° November 1845 en 1° Mei 1846, telkens de helft, ten kantore van den benoemden Administrateur. — Voor de fournissementen zullen provisionele recepissen worden afgegeven, in de tweede helft der maand Mei 1846 tegen obligatiën verwisselbaar, te gelijk met de aanzuivering der rente van den eersten termijn.

6°. De weder-aflossing van het kapitaal zal bij wijze van uitloting geregeld worden, te beginnen met het jaar 1850, en zoo vervolgens jaarlijks. — Het geringste bedrag der af te lossen som zal *drie*, het grootste bedrag *tien* aandeelen jaarlijks bedragen. — De uitloting geschiedt in het openbaar in het Gemeente-lokaal te *Winschoten*, — voor het eerst in de maand Januarij 1850, en zoo vervolgens jaarlijks op hetzelfde tijdstip, en de ter aflossing aangewezen obligatiën zullen in de *Groninger* en *Provinciale Couranten* worden bekend gemaakt.

7°. Tot zekerheid der aflossing van het Kapitaal en voor de geregelde interest-betaling zal de zuivere opbrengst des Wegs verbonden blijven, en het ontbrekende door de beide Gemeenten bijgedragen worden met overleg en medewerking van HH. Gedeputeerde Staten der Provincie *Groningen.*

Bovendien zal de zuivere opbrengst des Wegs, na aftrek der jaarlijksche interest-betaling en onderhoud, van het tijdstip af, dat de Weg volledig is afgewerkt, tot een reservefonds worden aangelegd, om, met diens interesten, later tot Kapitaal-aflossing te kunnen worden aangewend, wanneer zulks noodzakelijk geacht wordt.

WINSCHOTEN en BEERTA, den 13/14 Augustus 1845.

Burgemeester en Wethouderen: H. J. ENGELKENS.
Op last van dezelven: A. GROENIER, *Secretaris.*

Burgemeester en Assessoren: PLAAT.
Op last van dezelven: H. H. BUISKOOL, *Assessor*, l. s.

, De **HOUDERS DER BANK VAN LEENING** te *GRONINGEN* adverteren, dat alle **PANDEN**, welke bij hen in de maanden MEI, JUNIJ en JULIJ **1844** zijn *verzet*, en geteekend met de letters **T**, **V** en **W**, moeten worden afgerent of gelost, en wel letter **T** van den 25sten tot den 29sten Augustus, letter **V** van den 1sten tot den 5den September, en letter **W** van den 8sten tot den 12den September 1845; zullende, bij gebreke van dien, anders *finaal* worden verkocht.

RIJN- EN IJSSEL-STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ.

Dienst voor de maand AUGUSTUS 1845.

Van AMSTERDAM naar KAMPEN: behalve Zondag, DAGELIJKS, 's morgens te 6 uren.
Van KAMPEN naar AMSTERDAM: behalve Zaturdag, DAGELIJKS, des namiddags te half twee.
Van KAMPEN naar ARNHEM, DUSSELDORP en KEULEN: Zondag, Dingsdag, Donderdag en Vrijdag, des morgens te 4 uren.
Van ARNHEM naar KAMPEN: Maandag, Woensdag, Donderdag en Zaturdag, des morgens te 11 uren.

De **DILIGENCE** van *Groningen* naar *Zwolle* en *Kampen*, in correspondentie met de STOOMBOOT van *Kampen* op *Amsterdam*, vertrekt, behalve Zaturdag, DAGELIJKS, des nachts te 2 uren, van het Logement *DE NIEUWE MUNSTER*, bij **C. A. FRIGGE**, terwijl de Reizigers zóó vroegtijdig in *Amsterdam* aankomen, dat zij nog met den laatsten Spoortrein naar *Utrecht*, *Haarlem*, *Leiden* en *'s Hage* kunnen vertrekken.

EEMS-STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ

CONCORDIA, TE *EMDEN*, EN
Nieuwe Bargedienst
tusschen Emden, Leer, Delfzijl en Groningen.

UREN VAN AFVAART

1845. SEPT.	DER STOOMBOOT. v. *Emd.* n. *Leer.*	v. *Leer.* n. *Emd.*	v. *Emd.* n. *Delfz.*	v. *Delfz.* n. *Emd.* / v. *Delfz.* n. *Gron.*	DER BARGE. v. *Gron.* n. *Delfz.*
Maan. 1.	n. 0½ u.	v. 5 u.	v. 8½ u.	.. v. 10½ u...	v. 6 u.
Dgsd. 2.	n. 1 ,,	v. 5½ ,,	v. 9 ,,	.. v. 11 ,,..	v. 6½ ,,
Wsd. 3.	n. 2 ,,	v. 6½ ,,	v. 10 ,,	.. v. 12 ,,..	v. 7½ ,,
Dond 4.	n. 2½ ,,	v. 7 ,,	v. 10½ ,,	.. n. 0½ ,,..	v. 8 ,,
Vrijd. 5.	n. 3 ,,	v. 7½ ,,	v. 11 ,,	.. n. 1 ,,..	v. 8½ ,,
Zat. 6.	n. 4 ,,	v. 8½ ,,	v. 12 ,,	.. n. 2 ,,..	v. 9½ ,,
Zond. 7.	niet.	v. 9 ,,	n. 0½ ,,	.. n. 2½ ,,..	v. 10 ,,
Maan. 8.	v. 5 ,,	v. 10 ,,	n. 1½ ,,	.. n. 3½ ,,..	v. 11 ,,
Dgsd. 9.	v. 6 ,,	v. 11 ,,	n. 2½ ,,	.. n. 4½ ,,..	v. 12 ,,
Wsd. 10.	niet.	niet.	n. 3½ ,,	.. n. 5½ ,,..	n. 1 ,,
Dond. 11.	v. 9 ,,	n. 4 ,,	v. 5 ,,	.. v. 7 ,,..	v. 2½ ,,
Vrijd. 12.	v. 9½ ,,	n. 4 ,,	v. 5½ ,,	.. v. 7½ ,,..	v. 3 ,,
Zat. 13.	v. 10½ ,,	n. 4 ,,	v. 6½ ,,	.. v. 8½ ,,..	v. 4 ,,
Zond. 14.	v. 11½ ,,	niet.	v. 7½ ,,	.. v. 9½ ,,..	v. 5 ,,
Maan. 15.	n. 0½ ,,	v. 5 ,,	v. 8½ ,,	.. v. 10½ ,,..	v. 6 ,,
Dgsd. 16.	n. 1½ ,,	v. 6 ,,	v. 9½ ,,	.. v. 11½ ,,..	v. 7 ,,
Wsd. 17.	n. 2 ,,	v. 6½ ,,	v. 10 ,,	.. v. 12 ,,..	v. 7½ ,,
Dond. 18.	n. 2½ ,,	v. 7 ,,	v. 10½ ,,	.. n. 0½ ,,..	v. 8 ,,
Vrijd. 19.	n. 3 ,,	v. 7½ ,,	v. 11 ,,	.. n. 1 ,,..	v. 8½ ,,
Zat. 20.	n. 3½ ,,	v. 8 ,,	v. 11½ ,,	.. n. 1½ ,,..	v. 9 ,,
Zond. 21.	niet.	v. 9 ,,	n. 0½ ,,	.. n. 2½ ,,..	v. 10 ,,
Maan. 22.	v. 5 ,,	v. 10 ,,	n. 1½ ,,	.. n. 3½ ,,..	v. 11 ,,
Dgsd. 23.	v. 6 ,,	v. 11 ,,	n. 2½ ,,	.. n. 4½ ,,..	v. 12 ,,
Wsd. 24.	v. 6 ,,	v. 12 ,,	n. 3½ ,,	.. n. 5½ ,,..	n. 1 ,,
Dond. 25.	niet.	niet.	n. 3½ ,,	.. n. 5½ ,,..	n. 1 ,,
Vrijd. 26.	v. 9 ,,	n. 3½ ,,	v. 5 ,,	.. v. 7 ,,..	v. 2½ ,,
Zat. 27.	v. 10 ,,	n. 3½ ,,	v. 6 ,,	.. v. 8 ,,..	v. 3½ ,,
Zond. 28.	v. 10½ ,,	niet.	v. 6½ ,,	.. v. 8½ ,,..	v. 4 ,,
Maan. 29.	n. 0½ ,,	v. 5 ,,	v. 8½ ,,	.. v. 10½ ,,..	v. 6 ,,
Dgsd. 30.	n. 1 ,,	v. 5½ ,,	v. 9 ,,	.. v. 11 ,,..	v. 6½ ,,

Ten einde alle oponthoud voor te komen, moeten de **VRACHTGOEDEREN** bezorgd worden te *Delfzijl* bij den Heer **A. WEITS**, Agent van bovengemelde Maatschappij.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De **DIRECTIE** maakt bekend, dat de **NAJAARS-KOFFIJVEILINGEN** der MAATSCHAPPIJ van 1845 zullen gehouden worden op de dagen en plaatsen, en bestaan uit de hoeveelheden hieronder gemeld:

Te *Middelburg*, op DONDERDAG, den 4den September 1845: **12,990** Balen JAVA-KOFFIJ, liggende *aldaar.*

Te *Rotterdam*, op DONDERDAG, den 11den September 1845: **150,555** Balen JAVA-KOFFIJ, liggende *aldaar.*

Te *Amsterdam*, op MAANDAG, den 15den September 1845: **215,908** Balen JAVA-KOFFIJ, liggende *aldaar.*

De Directie geeft de verzekering, dat zij vóór den 15den April 1846 GEENE ANDERE KOFFIJ, dan de voormelde Partijen, zal aan de Markt brengen.

De MONSTERS zullen op DINGSDAG, den 5den Augustus e.k. verkrijgbaar zijn, terwijl de Notitiën met de Veilconditiën in tijds zullen worden uitgegeven.

AMSTERDAM, 26 Julij 1845.

VAN DER OUDERMEULEN, *President.*
T. SCHUURMAN, *Direct.*, *fung. Secret.*

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De **DIRECTIE** maakt bekend, dat de **SPECERIJ-VEILING** der MAATSCHAPPIJ van 1845, welke zal gehouden worden te ***Rotterdam***, op MAANDAG, den 8sten *September* e.k., bestaan zal uit de volgende hoeveelheden:

241 Vaten	NOTENMUSKAAT, ...	No. 1,	ligg.	te	*Rotterd.*
498 ,,	dito	dito	,,	,,	*Amsterd.*
158 ,,	dito	No. 1 ×	,,	,,	*Rotterd.*
172 ,,	dito	dito	,,	,,	*Amsterd.*
54 ,,	dito	No. 2,	,,	,,	*Rotterd.*
132 ,,	dito	dito	,,	,,	*Amsterd.*
16 ,,	dito	No. 3,	,,	,,	*Rotterd.*
34 ,,	dito	dito	,,	,,	*Amsterd.*
42 ,,	dito	No. 4,	,,	,,	*Rotterd.*
88 ,,	dito	dito	,,	,,	*Amsterd.*
62 ,,	FOELIE, ...	C	,,	,,	*Rotterd.*
91 ,,	dito	dito	,,	,,	*Amsterd.*
72 ,,	dito	D	,,	,,	*Rotterd.*
131 ,,	dito	dito	,,	,,	*Amsterd.*
28 ,,	dito	E	,,	,,	*Rotterd.*
50 ,,	dito	dito	,,	,,	*Amsterd.*
2 ,,	dito	Gruis en Stof,	,,	,,	*Rotterd.*
8 ,,	dito	dito	,,	,,	*Amsterd.*
310 ,,	AMBOINA-NAGELEN,	No. 1,	,,	,,	*Rotterd.*
103 ,,	dito	No. 2,	,,	,,	*Rotterd.*
184 ,,	dito	dito	,,	,,	*Amsterd.*
47 ,,	dito	No. 3,	,,	,,	*Amsterd.*
1004 Fardeelen .... / **20** Kisten .... / **358** Zakken en Pakken	JAVA-KANEEL,		,,	,,	*Rotterd.*
330 Fardeelen .... / **683** Zakken en Pakken	dito		,,	,,	*Amsterd.*
19 Kisten	NOTENZEEP,		,,	,,	*Rotterd.*
38 dito	dito		,,	,,	*Amsterd.*
3062 Balen	PEPER,		,,	,,	*Rotterd.*
3587 dito	dito		,,	,,	*Amsterd.*
259 dito	STAART-PEPER,		,,	,,	*Amsterd.*

De NOTENMUSKAAT, FOELIE en NAGELEN zullen elk afzonderlijk *in massa*, en dus niet bij Kavelingen, worden opgeveild; met dien verstande, dat voor de verschillende Nommers en soorten, waaruit elke massa bestaat, een gemiddelde prijs moet worden geboden. — Voor de ontvangst zal worden toegestaan zes maanden, tegen de gewone korting van één percent, met eene extra-korting van 1½ percent, bij voorbetaling binnen de drie maanden. De ontvangst zal geschieden met minstens 25 Ceelen of 50 Vaten in eens.

Wanneer voor eene of meer der massa's geen aannemelijk bod gedaan wordt, zal de opgehoudene massa, op een' nader te bepalen voet, aan de Markt blijven.

Bij verkoop van eene of meer der massa's, geeft de Maatschappij de verzekering, dat zij, vóór den 1sten September 1846, GEENE SOORTGELIJKE SPECERIJEN zal aan de Markt brengen, en dat, wanneer alsdan eene SPECERIJ-VEILING zal worden gehouden, dezelve UIT GEENE GROOTERE HOEVEELHEDEN zal bestaan, dan **1000** Vaten NOTENMUSKAAT, **350** Vaten FOELIE en **600** Vaten NAGELEN.

De JAVA-KANEEL, NOTENZEEP en PEPER zullen bij *Kavelingen* worden opgeveild, zoo als dezelve nader bij de Notitiën zullen worden aangewezen.

De MONSTERS zullen op VRIJDAG, den 8sten Augustus e.k. verkrijgbaar zijn, terwijl de Notitiën met de Veilconditiën in tijds zullen worden uitgegeven.

AMSTERDAM, 26 Julij 1845.

VAN DER OUDERMEULEN, *President.*
T. SCHUURMAN, *Direct.*, *fung. Secret.*

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De **DIRECTIE** maakt bekend, dat de **NAJAARS INDIGO- EN COCHENILLEVEILINGEN** der Maatschappij van **1845** zullen gehouden worden op de dagen en plaatsen, en bestaan uit de hoeveelheden hieronder gemeld:

te *Amsterdam*, op MAANDAG, den 22sten September 1845:
463 heele } Kisten JAVA INDIGO, liggende
3063 halve en kwart } aldaar.

Onder voorbehoud van deze quantiteit te vermeerderen met ongeveer
206½ Kisten INDIGO, of kleinere Kisten, geene meerdere dan deze hoeveelheid bevattende,
en **85** DITO COCHENILLE,
wanneer het Schip, waarmede deze aanvoer verwacht wordt tijdig genoeg mogt binnenkomen.

te *Rotterdam*, op DONDERDAG, den 25sten September **1845**:
348 heele } Kisten JAVA INDIGO, liggende
1556 halve en kwart } aldaar, en
234 Kisten JAVA COCHENILLE, liggende aldaar.

De Directie geeft de verzekering, dat zij vóór hare gewone Voorjaars-Veilingen van 1846 geene andere INDIGO en COCHENILLE, dan de voormelde partijen, aan de Markt zal brengen.

De Notitiën met de Veilconditiën zullen in tijds worden uitgegeven.

AMSTERDAM, 9 Augustus 1845.

VAN DER OUDERMEULEN, *President.*
T. SCHUURMAN, *Directeur*, *fung. Secret.*

OP WOENSDAG, DEN 3DEN SEPTEMBER 1845,

des voormiddags te 10 uren, en vervolgens, zal, ten overstaan van de Behuizing van wijlen KLAAS KEMPEN, op den Nieuwen Weg te *Groningen*, publiek worden verkocht: de door dezen Erflater nagelaten **INBOEDEL**, bestaande, onder anderen, in KABINETTEN, BUREAU, HALVE KASTKLOK, TAFEL, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, eene KAGCHEL, BEDDEGOED, HUISHOUDELIJK LINNEN, MANS LIJFSTOEBEHOOREN, GEWERKT GOUD en ZILVER, waaronder een GOUDEN HOROLOGIE; voorts KOPER-, IJZER-, BLIK- en TINGOED, PORSELEIN, GLAS-, AARDE- en VAATWERK, ENZ. Te bezien daags vóór den Verkoop, des namiddags van 2—4 uren.

Mr. E. J. OFFERHAUS, *Notaris.*

, Mr. **E. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op Donderdag, den 18den September 1845, des avonds te 7 uren, bij H. J. SPINHOFF, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek verkoopen:

I. Eene groote BEHUIZING, get. R 95 V, en R 306 rood, met een groot HOF er achter, zuidzijde in de Prinsenstraat, te *Groningen*, laatst door B. KUITERT SR. bewoond geweest.

II. Eene KAMER, R 110 V, in den Doriesgang te *Groningen*, door de Wedw. SCHUIT bewoond.

III. Eene DITO, R 111 V aldaar, door J. BRUINS bewoond.

IV. Eene DITO, R 112 V, aldaar, door J. HAVINGA bewoond.

V. Een GRAF, op de Zuider Begraafplaats te *Groningen*, Klasse 2, Rij 5, no. 128.

VI. Een DITO, aldaar, Klasse 2, Rij 10, no. 43.

VII. Een DITO, aldaar, Klasse 3, Rij 8, no. 55.

VIII. Eene KAMER, R 109 V, in den Doriesgang te *Groningen*, door W. MARTINUS bewoond.

IX. Eene DITO, R 104 V, in de IJpeamolendrift, door N. GAZENDAM bewoond.

X. Eene DITO, aldaar, R 105 V, door J. SCHUT bewoond

XI. Eene DITO, aldaar, R 106 V, door A. VAN DER BORG bewoond.

XII. Eene DITO, aldaar, R 107 V, door J. SANDERS bewoond. Het Huis en de Kamers te bezien des daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uren.

Mr. E. J. OFFERHAUS, *Notaris.*

, Ten overstaan van den Deurwaarder **GLAS**, zal er, op Woensdag, den 3den September 1845 en volgenden dag, telkens te 2 uren, ten Sterfhuize van wijlen STEFFEN H. ROOK en Vrouw, te *Garmerwolde*, Boeldag worden gehouden van: 6 PAARDEN, 20 oude en jonge RUNDEREN, 20 SCHAPEN, ZWIJNEN en KALVEREN; al de BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN; 70 à 80,000 ℔ HOOI, 20 Bunders HAVER, 20 Bunders NAWEIDE; al de MOBILAIRE en ANDERE GOEDEREN, aldaar voorhanden. — Den 1sten dag de Levende Have, het Hooi, enz., den 2den dag de Veldgewassen, enz.

FIRMA **VAN CLEEFF & HESSELINK**

Donderdag, den 4den Septemb.

e.k., zal men, voor en in 't VERKOOPLOKAAL bij den Apoortenboog, (uit hoofde van vertrek naar elders), verkoopen: onderscheidene **HUISMEUBELEN** en **INBOEDEL**, voorts MANS- en VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, GOUD en ZILVER, ENZ. Te bezien Woensdag namiddag van 3—6 uren.

TE KOOP OF TE HUUR,

tegen November aanstaande:

Eene nette **KOOPMANS BEHUIZING**, staande aan der Akerkhof, te *Groningen*, geschikt voor vele Affaires en waarin thans met goed succes de MANUFAKTUURHANDEL wordt gedreven. Te bevragen bij de Wedw. E. JANSEN, aldaar.

EENE BENEDENKAMER TE HUUR,

uitzigt over een Bleek en een Bloemenperk. Adres bij de Wedw. G. L. DOORNBOS, aan de Noorderhaven.

De ondergeteekende heeft op nieuw ontvangen:

PORSELEIN en ENGELSCH AARDEWERK, benevens eene partij Engelsche ***SLIJPSTEENEN*** van de beste kwaliteit en in alle grootten; alles tot de zuinigste prijzen.

B. J. DE JONGE,
over den Harderingeboog.

JAGTGEWEREN.

De **GEBROEDERS THONUS**, wonende in het Lutkeniestraatje, bij de Akerk, te *Groningen*, hebben de eer, hunne Begunstigers bekend te maken, dat zij op heden uit de eerste *Luiksche Fabrijken* hebben ontvangen: eene groote partij **JAGTGEWEREN**, in alle soorten, welke zij tot buitengewoon lage prijzen kunnen verkoopen, en wel op goed of terug; verzoekende gunst en aanbeveling.

Bij den Vleeschhouwer **H. WITKOP**, in de Steentilstraat, is op heden geslagt: Een buitengewoon zwaar en blank **ZOETEMELKS KALF.**

Bij de Wedw. **J. GOEDHUIS**, in de Heerestraat, zal op heden worden geslagt: Een extra puik vet en blank **ZOETEMELKS KALF.**

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.